

EVALUERING AF PROJEKT FRITIDSPAS I FREDERICIA KOMMUNE

Bjarne Ibsen, Heidi Trankjær Bøndergaard og Peter Mindegaard

2015:4

Evaluering af Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune

Bjarne Ibsen
Heidi Trankjær Bøndergaard
Peter Mindegaard

Evaluering af Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune

Bjarne Ibsen, Heidi Trankjær Bøndergaard og Peter Mindegaard
Center for forskning i Idræt, Sundhed og Civilsamfund,
Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet

Udgivet 2015

ISBN 978-87-93192-36-2

Serie: Movements, 2015:4

Serieudgiver: Institut for Idræt og Biomekanik

Forsidefoto: Getty Images

Opsætning: Lone Bolwig

Tryk: Print & Sign, Odense

Indhold

Fritidspas i Fredericia Kommune	5
Evalueringsens formål og metode	5
Evalueringsens teoretiske inspiration	8
Forståelse, vilje og evne	10
Er der en fælles 'forståelse' af projektets mål?	10
Er der en reel 'vilje' til at forfølge projektets mål?	12
Har aktivitetsudbyderne 'evne' til at realisere målene?	14
Rammer, organisering og aktører	15
Rammer og kontekst	15
Organisationsformen	19
Aktører og personer	23
Projektets forankring	26
Projektets betydning for børnene og de unge	26
Har projektet nået sine mål?	28
Hvordan vurderes de forskellige dele af projektet?	31
Hvad har betydning for Fritidspas' fortsættelse?	35
Sammenfatning og forslag	37
Litteratur	41
Bilag 1. Interviewguide	42
Bilag 2. Spørgeskema	43
Bilag 3. Ungeambassadørordningen	49

Fritidspas i Fredericia Kommune

Det overordnede formål med Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune er at arbejde meto- disk med at hjælpe de udsatte børn og unge, som ikke deltager i et fritidstilbud, med at få et indhold i fritiden. Det er et tilbud til børn og unge mellem 6 og 18 år, der lever under sociale, økonomiske og/eller kulturelle forhold som gør, at de ikke deltager i et fritidstilbud. De kon- krete mål for projektet er,

- at øge andelen af udsatte børn og unges deltagelse i fritidstilbud,
- at styrke udsatte børn og unges netværksdannelse,
- at øge udsatte børn og unges livskvalitet gennem fysisk og social aktivitet,
- at sikre en øget forældreopbakning til børnene / de unges fritidsliv, og
- at udarbejde metoder til inkludering af udsatte børn og unge i fritidstilbud.

Fritidspas omfatter fire dele:

- a) Fritidsvejledning, varetaget af pædagogiske kontaktpersoner og / eller fritidsvejleder, hvor barnet og den unge sammen med deres familie vejledes i at finde det rette tilbud og guides i aktiviteten.
- b) Økonomisk støtte fx i form af kontingent, udstyr, mv. på max 1000 kr. pr. deltager kom- bineret med fritidsvejledning.
- c) Støtte fra ungeambassadører, der f.eks. kan følge barnet til og fra aktiviteten og være der for deltageren under aktiviteten, kombineret med fritidsvejledning (se uddybende beskrivelse af denne del i bilag 3).
- d) En kombination af a, b og c, hvor familien både modtager fritidsvejledning, økonomisk støtte og får tilkoblet en ungeambassadør.

Projekt Fritidspas blev påbegyndt i 2011, og 23 kommuner har fået støtte fra en pulje, udbudt af Socialstyrelsen, deriblandt Fredericia Kommune. Se mere om Fritidspas i Fredericia Kom- mune på kommunens hjemmeside www.fredericia.dk.

Evalueringens formål og metode

Fritidspas gennemføres – i lighed med en række andre forebyggelsestiltag og sociale tiltag i disse år – i et samarbejde mellem kommunale institutioner og foreninger og mellem forskel- lige kommunale forvaltninger og enheder i kommunen. Sådanne indsatsen kan ikke afgræn- ses til én institution og én forvaltning, fordi indsatsen skal integrere de forskellige steder og sammenhænge, hvor børn og unge lever og færdes. Opgavens karakter nødvendiggør derfor koordination mellem forskellige organisationer og forvaltningsområder. Det antages derfor, at karakteren af denne koordination er afgørende for, hvor effektiv den konkrete indsats er. Koordination er således ønskværdig, hvis resultaterne deraf er større og bedre end resultater- ne af beslutninger og handlinger, der er truffet af forskellige aktører uafhængigt af hinanden.

Evalueringen af Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune har derfor haft et todelt sigte:

1. For det første har der været fokus på at evaluere, om og hvordan der blandt de involverede parter er etableret en fælles forståelse for problemstillingen og arbejdsmetoder, når det frivillige foreningsliv møder den kommunale og pædagogiske verden.
2. For det andet har der været fokus på at evaluere, hvordan der er etableret et tværsektorielt samarbejde omkring projektet internt i kommunen.

Evalueringen har stået på over en toårig periode fra 1. januar 2013 til 31. december 2014. Evalueringen er gennemført ved en række interviews med centrale aktører i projektet, der repræsenterer eller kommer fra såvel Fredericia Kommune som idræts- og fritidsforeninger, der deltager i projektet, samt ved en mindre spørgeskemaundersøgelse, hvor alle personer, der har været involveret i realiseringen af projektet, har haft mulighed for at deltage i undersøgelsen ved at besvare et spørgeskema.

Formålet med interviewene har været at få de forskellige involverede parters oplevelser og erfaringer med projektet belyst, med særligt fokus på samarbejdet mellem de deltagende i projektet, samt hvordan dette har fungeret. Interviewene er blevet gennemført ad to omgange. Den første runde af interviews blev foretaget i foråret 2013, mens den anden runde blev gennemført i efteråret 2014. I interviewene var der fokus på fire temaer: Rammer og vilkår, den lokale kontekst, organisationsformen samt aktører og personer. I anden interviewrunde handlede samtalerne også om projektlederens rolle og projektets forankring. Til interviewene blev der udarbejdet en interviewguide (bilag 1), der fungerede som ledetråd for interviewerens i forhold til nogle fokuspunkter, som der var en formodning om, ville være centrale for at forstå Projekt Fritidspas. Både interviewformen og interviewguiden er inspireret af det semi-strukturerede interview (Kvale 1997).

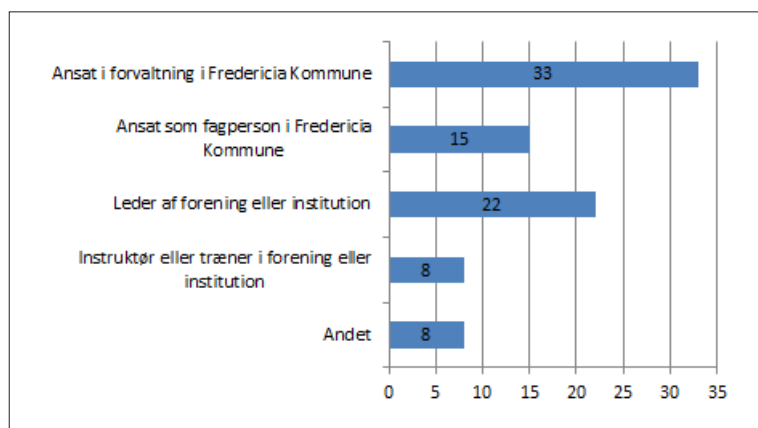
I februar 2013 blev 28 personer inviteret til et interview, hvoraf 20 sagde ja. Interviewene blev i de fleste tilfælde gennemført som gruppeinterviews – 11 i alt – opdelt efter personernes position i forhold til projektet: Ledere fra det kommunale område i Fredericia, projektmedarbejdere fra Projekt Fritidspas, forskellige ansatte fra Fredericia Kommune, der primært har med visitation og henvisning til projektet at gøre, repræsentanter fra de forskellige idrætsforeninger og kulturinstitutioner i Fredericia Kommune samt repræsentanter for ungeambassadørerne. Evalueringen bygger således på information fra repræsentanter for hele spektret af aktører, der på forskellige måder og ud fra forskellige positioner har været aktive i Projekt Fritidspas. Eneste mulige undtagelse herfor er, at der ikke er gennemført interviews med de trænere, instruktører og andre personer, der har den daglige kontakt med de involverede børn og unge, da dette aspekt ligger uden for denne evaluering. Flere af de interviewede foreningsrepræsentanter fungerer dog også som trænere i foreningen. De første interviews blev gennemført mellem den 21. februar og den 18. marts 2013. Alle interviews fandt sted i lokaler, som Fredericia Kommune stillede til rådighed.

Anden interviewrunde blev foretaget i december 2014 med i alt 22 personer fordelt på 10 interviews, hvoraf to blev gennemført som telefoninterview og de resterende som gruppeinterviews med to-tre personer. De otte gruppeinterviews blev i lighed med den første runde interviews gennemført i Fredericia Kommunes lokaler. Varigheden af et interview varierede

mellem 25 minutter og 1 time og 25 minutter. Interviewene blev gennemført fra den 2. til den 8. december 2014.

Udover interviewene er der gennemført en mindre spørgeskemaundersøgelse, som blev sendt til alle de personer, som har arbejdet med Fritidspas på forskellige måder, for at få deres vurdering af projektet. Listen over disse personer og institutioner blev udarbejdet i samarbejde med Fredericia Kommune. Denne del af evalueringen blev gennemført i september 2014. Spørgeskemaet blev udsendt til 109 personer per mail, og 73 personer besvarede hele spørgeskemaet eller dele deraf. Syv personer har ikke svaret på grund af barsel, ansættelsesophør, sygdom eller fordi de ikke havde været aktivt involveret i projektet. Figur 1 viser, hvordan respondenterne fordeler sig på forskellige funktioner i forhold til deres tilknytning til Projekt Fritidspas.

Figur 1: Respondenters tilknytning til projekt Fritidspas (N)

Ledere fra den kommunale forvaltning, der har besvaret spørgeskemaet, er ledere, direktører og chefer for centre og forvaltningsenheder. Fagpersoner i Fredericia Kommune, som har besvaret spørgeskemaet, er familierådgivere og familiekonsulenter, socialrådgivere, psykologer mv. Repræsentanterne for aktivitetsudbydere er overvejende formænd for diverse foreninger eller en afdeling af foreningen, enkelte kasserere, ledere af fritidsklubber samt trænere og klubpædagoger.

Det er dog de færreste af respondenterne, som har en tæt og jævnligt kontakt til eller berøring med projektet. 14 pct. har haft berøring med projektet mindst en gang om ugen, knap halvdelen ca. en gang om måneden, og knap to ud af fem har haft berøring med projektet få gange om året eller sjældnere. De fleste af respondenterne mener, at de har et indgående (68 pct.) eller meget indgående (14 pct.) kendskab til projektet, og kun 5 pct. svarer, at de ikke har et indgående kendskab til projektet. Fagpersoner fra kommunen har dog mindre hyppigt en berøring med projektet, end repræsentanterne for aktivitetsudbydere og lederne i Fredericia Kommune har. Ud fra disse svar skønnes det, at langt de fleste af respondenterne har gode forudsætninger for at vurdere projektet.

Evalueringens teoretiske inspiration

Det overordnede formål med Projekt Fritidspas er som tidligere beskrevet, at Fredericia Kommune ønsker at tilgå arbejdet med udsatte børn og unge og deres fritid mere systematisk med henblik på at få erfaring med og viden om, hvad der virker og virker mindre godt. Dette har man tilstræbt gennem et samarbejde mellem kommunen og de i Fredericia Kommune hjemmehørende idræts- og fritidsforeninger samt kommunale fritidstilbud med henblik på at støtte udsatte børn og unge i at blive inkluderet i fritidslivet.

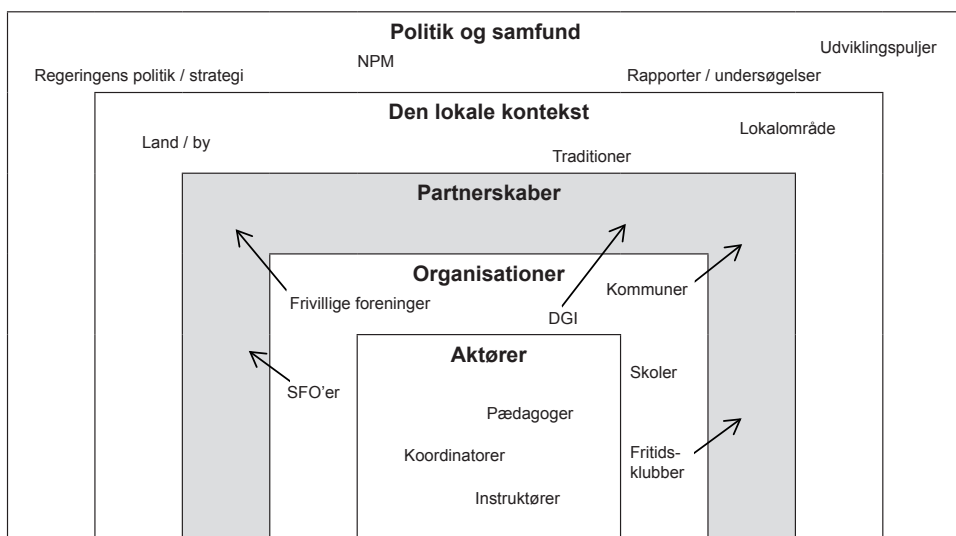
Evalueringen er både inspireret af teori om implementering og teori om partnerskaber. Evalueringen tager udgangspunkt i begreberne *'Forståelse'*, *'Vilje'* og *'Evne'*, som antages at være centrale, når nye projekter skal implementeres og forankres (Lundquist 1987; Vedung 1997).

'Forståelse' henfører til, hvor vidt de forskellige aktører og partnere har forstået, hvilket formål der er med den konkrete opgave, og hvad det indebærer at realisere den, mens *'Vilje'* refererer til, hvor vidt de forskellige aktører har den nødvendige vilje til og interesse i at gennemføre og prioritere et givent projekt. Endelig handler *'Evne'* om, hvor vidt de involverede aktører har de kompetencer og den faglighed, der kræves for at projektet kan gennemføres.

Erfaringerne fra lignende projekter viser, at det er afgørende for projektets succes, at partnerskabet mellem det kommunale system og de frivillige foreninger fungerer godt (Høyer-Kruse, Thøgersen, Støckel & Ibsen 2008). Inspireret af tidligere analyser af partnerskaber har denne evaluering haft fokus på fire forhold, som har central betydning for, hvor godt partnerskabet fungerer (figur 2):

- a) De overordnede politiske rammer og vilkår for partnerskaber.
- b) Den lokale og konkrete kontekst der ligger til grund for partnerskaberne.
- c) Organisatoriske aspekter af projektet.
- d) De aktører og personer der arbejder med projektet.

Figur 2. Partnerskabet i forhold til fire organisationsniveauer.

Det første niveau og den overordnede ramme er *'Politik og samfund'*. På dette niveau ses der specifikt på, hvordan der igennem de seneste år er sket en holdningsændring hen imod, at det i stigende grad forventes, at de frivillige foreninger tage et medansvar i forbindelse med løsningen af velfærdsopgaver.

Det andet niveau er *'Den lokale kontekst'*. I denne sammenhæng belyses det blandt andet, hvor stor legitimitet partnerne, henholdsvis kommunen og foreningerne, har for at udføre den stillede opgave. Med legitimitet henvises der bl.a. til, i hvor stor grad en frivillig idræts- eller kulturforening har erfaring med at inkludere specielle målgrupper.

Det tredje niveau består af *'Organisationerne'*. Projekt Fritidspas befinder sig i et spændingsfelt mellem den offentlige og den frivillige sektor. Projekt Fritidspas er drevet af midler, der kommer via Servicestyrelsen fra Satspuljen, altså midler som kan føres tilbage til den offentlige sektor. Dermed er Projekt Fritidspas underlagt det bureaukrati og de forventninger vedrørende styring, der er kendetegnende for arbejdet i et offentligt system. Det særlige ved projektet er, at det skal realiseres i et samarbejde med frivillige foreninger, der er hjemmehørende i den frivillige sektor. Denne sektor adskiller sig markant fra den offentlige sektor ved, at arbejdet i den primært er baseret på civilsamfundsmæssige rationaler, som kan føres tilbage til ønsker om at indgå i fællesskab(er), om forventninger til et gensidigt forpligtende samarbejde, og ikke mindst en særlig motivation for arbejdet. *'Organisationerne'* i de respektive sektorer har en indbygget logik svarende til det felt (det offentlige eller det frivillige), de befinder sig i, samtidig med at de står i en gensidig afhængighedssituation (Pestoff 1995). I denne sammenhæng er der, når man ser på de frivillige foreninger, primært tale om aktivitetsforeninger, det vil sige foreninger, hvor man primært at optaget af konkrete idræts- og fritidsaktiviteter for egne medlemmer. Nogle af foreningerne har dog også en klar forankring i et afgrænset lokalsamfund, dvs. at de opfatter sig som forening for et lokalsamfund eller et boligområde og i mindre grad som forening for bestemte aktiviteter. Den overordnede tankegang i de frivillige idræts- og fritidsforeninger er, at de primært beskæftiger sig med bestemte aktiviteter og ikke tager sigte på specifikke sociale problemstillinger, selvom deltagelse i aktiviteterne ofte kan have den funktion. Den frivillige sektor og foreningerne er kendetegnede ved en flad demokratisk struktur, hvor enkelte frivillige (ofte) har en stor grad af selvbestemmelse. Over for de frivillige foreninger står det offentlige, hvor der er tale om en tydelig hierarkisk struktur med love og regler, der skal efterleves. Det er meget afgørende for Projekt Fritidspas, at den frivillige og den offentlige tankegang og logik kan spille sammen. Det er især dette niveau, som evalueringen belyser.

Det fjerde niveau udgøres af *'Aktørerne'*. I denne evaluering er der især fokus på, hvad der driver dem. I den frivillige verden er det ofte interessen for aktiviteten, som motiverer de frivillige, hvorimod det i den offentlige sfære ofte vil være andre forhold, der gør sig gældende, og det vil som regel også afhænge af den enkelte aktørs placering i hierarkiet. Deltagelse i et projekt kan således være med til at profilere vedkommende i forhold til det videre arbejdsliv, men det handler også om oplevelsen af meningsfuldhed i forhold til opgaven og en følelse af ejerskab til projektet. Fælles for både professionelle og frivillige er, at de begge skal føle, at arbejdet er meningsgivende.

Disse fire niveauer er i det følgende analyseret hver for sig, men der vil dog være en del overlap mellem niveauerne.

Forståelse, vilje og evne

Med afsæt i den teoretiske inspiration analyseres det i dette kapitel følgende:

- Om de forskellige parter i projektet har en fælles forståelse af projektets mål.
- Om de har en reel vilje til at forfølge projektets mål.
- Om de også har evnerne til at realisere målene.

I det efterfølgende kapitel analyseres samarbejdet om projektet ud fra de fire analyseniveauer, som er beskrevet tidligere, hvoraf rammer og vilkår samt den lokale kontekst er slået sammen:

- Rammer og vilkår samt den lokale kontakt for projektet
- Organisationsformens betydning.
- Det personlige engagement i projektet.

Er der en fælles 'forståelse' af projektets mål?

Som beskrevet ovenfor handler 'Forståelse' om, hvorvidt projektets forskellige aktører - frivillige, ledere og kommunalt ansatte - har forstået målene for projektet, og om de har samme forståelse deraf.

De kommunale ledere, som har ansvaret for eller på forskellig vis er involveret i projektet, ser både projektet som værdifuldt for børnene og de unge, og som en gevinst for kommunen.

'Jeg tænker da, at det har en kæmpe betydning, fordi (...) Hvornår trives du? Når du har det godt med familie, når du har det ordentligt med dine venner og netværk, og du har et ordentligt arbejde og uddannelse, ikke? Der er tre parametre i ethvert menneskes liv, og har du det godt der, så trives du (...) Sådan er det også for de her børn. Og der er Fritidspas en stor del af det her (Kommunal leder).

'Målet er at inkludere nogle unge i foreningslivet, fordi det er noget, de har rigtigt godt af. Så sparer samfundet penge på sigt (...) Det skal være en fordel for begge parter (kommune og forening)' (Kommunal leder).

Samtidig er der en stærk tro på foreningslivets potentialer blandt de kommunale ledere, men de ser også nogle svagheder i foreningerne i forhold til udsatte grupper, som de tror, at projektet kan afbøde lidt på:

'Lad os bare tage udgangspunkt i idrætsforeningerne. Jamen de har et kæmpe potentiale i forhold til at tilbyde børn og unge kompetencer og fællesskab (...) men de er faktisk også ekstremt ekskluderende (...), hvor man lige som skiller børn fra og sorterer børn i grupper (...). Så foreningslivet rummer begge dele (...) Hvis man sætter fokus på det positive, så (...) kan man lægge så mange perspektiver eller aspekter ned over deltagelsen i fritidslivet, som rigtigt mange faggrupper også kan få gavn af.

Derfor er projektet vigtigt. Fordi du kan arbejde med overvægt (...), motorik (...) det sundhedsfaglige generelt (...). Du kan faktisk få så mange vinkler (...) du kan behandle mange problematikker i børne- og ungdomslivet igennem den her metode og det her tiltag' (Kommunal leder).

De frivillige foreningslederes forståelse af projektet er mere praktisk orienteret, og de tillægger ikke projektets samme nytænkende betydning, som de kommunale medarbejdere gør. De fleste af de interviewede foreningsrepræsentanter synes, at foreningsidrætten også må være med til at løse (visse) sociale problemer, men flere af dem mener, at det allerede er en stor del af deres arbejde, og at Fritidspas i den forbindelse ikke adskiller sig markant fra, hvad foreningen i forvejen gør. En ny analyse af voksne handicappedes deltagelse i idrætsforeninger viser, at selvom personer med forskellige handicaps er mindre foreningsaktive end personer uden et handicap, så er der forholdsvis mange af de handicappede, som også dyrker idræt i en forening (Østerlund, Ryding og Jespersen 2014). Undersøgelser af idrætsdeltagelsen blandt børn af anden etnisk herkomst end dansk viser ligeledes, at drengene er næsten lige så foreningsaktive som børn af forældre med en dansk baggrund, mens piger af anden etnisk herkomst er meget mindre aktive, end piger med en dansk baggrund er (Ibsen et al. 2015). Det er denne 'stille inklusion', som mange foreninger har erfaring med, men som ofte overses i sådanne projekter.

Foreningsrepræsentanterne synes ikke i samme grad som et par af de kommunale ledere, at foreningerne er ekskluderende. Når nogle børn og unge ikke deltager så meget i foreningslivet, så tillægger de især manglende ressourcer hos familierne en stor del af skylden. Fritidspas får fat i en gruppe af børn og unge, der kommer fra foreningssvage familier, fx børn af familier med en anden etnisk baggrund end dansk, som ikke har tradition for at skulle betale for at være foreningsaktiv, og mange af forældrene har heller ikke et mentalt overskud til at engagere sig i barnets foreningsaktiviteter, for eksempel ved at følge det frem og tilbage mellem hjem og idrætshal.

'Vi har ikke ressourcer til (i andre sammenhænge) at lave det, der laves igennem Fritidspas' (foreningsleder).

De interviewede foreningsrepræsentanter ser også Fritidspas, mere end noget andet projekt Fredericia Kommune har iværksat, som et tiltag der bidrager til at give foreningerne flere medlemmer, selvom der ikke er viden om, om de nye medlemmer fortsætter i foreningslivet i en længere årrække. Fritidspas opfattes altså også som en måde, foreningen kan rekruttere nye medlemmer på. Men denne måde at rekruttere nye medlemmer på er også forbundet med den problematik, at nogle af foreningens medlemmer, rekrutteret gennem Fritidspas, ikke selv skal betale kontingentet, mens de fleste medlemmer selv må betale. Det kom flere af de interviewede foreningsledere flere gange ind på i interviewene. Det samme har andre studier vist, at foreningerne er meget åbne for medlemmer, som har en anden baggrund – kulturelt og socialt – end de fleste af medlemmerne har, men de bryder sig ikke om, at nogle medlemmer er bedre stillet end andre i form af gratis eller billigere kontingent eller i form af ansatte (for kommunale midler), der skal arbejde med en særlig målgruppe i foreningen (Rasmussen 2008).

Foreningsrepræsentanterne anerkender imidlertid, at metoderne i Fritidspas har fungeret, og det nævnes af flere af de interviewede som helt centralt for projektets succes, at projektet formår at skabe et godt match mellem aktiviteterne, børnene og ungeambassadørerne.

Forståelsen for målet med projektet og den opgave, der skal løses, var til stede i både første og anden interviewrunde hos de forskellige aktører i projektet, som værdsætter det og kan se, hvilken gavn det gør inden for de eksisterende rammer. I anden interviewrunde er der dog flere, som pegede på visse udfordringer med at finde, lokalisere og få adgang til fritidsaktiviteter til alle for at opfylde de interesser og ønsker, børnene og de unge har. Det gælder dog især for børn, der forholdsvis sent ønsker at gå til fx fodbold, og derfor ikke har de idrætslige færdigheder og ikke kender de sociale og kulturelle koder, som de børn, der har gået til aktiviteten i mange år, behersker.

Interviewene viser altså, at der på tværs af foreningsrepræsentanter, kommunale ledere og kommunale medarbejdere er en fælles forståelse af projektets baggrund (at mange vanskeligt stillede børn ikke deltager i fritidsaktiviteter) og en accept af projektets mål. De kommunale ledere mener, at det både skyldes børnenes baggrund og nogle fritids-tilbuds (især foreningers) ekskluderende karakter. Sådan ser foreningerne imidlertid ikke på problemstillingen. De mener, at de i vid udstrækning allerede har disse børn og unge, og derfor synes de heller ikke, at projektet er så nytænkende, som de kommunale ledere gør. I foreningerne mener de, at den manglende deltagelse i fritidslivet blandt en gruppe af udsatte børn og unge primært skyldes utilstrækkelige ressourcer. De interviewede fra foreningerne ser også andre 'gevinster' ved projektet i form af flere medlemmer, og peger samtidig på nogle dilemmaer, der opstår, når nogle medlemmer har bedre vilkår (betalt kontingent), end de fleste af medlemmerne har.

Er der en reel 'vilje' til at forfølge projektets mål?

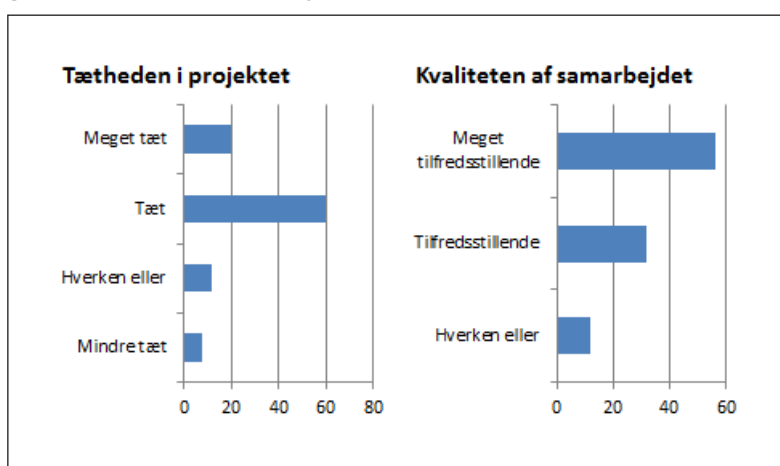
Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt for projektets succes, at der er en forståelse for baggrunden, målet og metoderne. Der må også være en 'vilje' til at virkeliggøre projektets mål og aktiviteter, dvs. prioritere formålet og aktiviteterne og give det (tilstrækkelig) opmærksomhed i den enkelte forvaltning og forening.

Foreningerne bakker som nævnt op om formålet med Fritidspas, men det ændrer ikke væsentligt på foreningens daglige virke. Flere af de interviewede foreningsrepræsentanter siger, at projektet blot er en af flere aktiviteter, som foreningen deltager i eller søger projektmidler til for at få flere medlemmer og udvikle foreningen. Det er i overensstemmelse med analyser af foreningens udvikling, som viser at en voksende andel af foreningerne samarbejder med kommunale institutioner, virksomheder mv. (Ibsen, Thøgersen og Levinsen 2013). Dermed er det ikke sagt, at Fritidspas ikke betyder noget for foreningerne. Flere af de interviewede udtrykker stor ros til projektet, da det, i sammenligning med andre projekter, er mere tilgængeligt, bl.a. via den nære og lette kontakt til medarbejderne i projektet, og den hurtige og ofte også opsøgende betjening, som gør, at det er let for foreninger at deltage i projektet. De bemærker ikke på samme måde som ved andre projekter, at det indgår i et kommunalt

administrativt system. Den hurtige sagsbehandling betyder, at man er i stand til at få de unge i gang, mens både de unge og deres familie er motiverede for det.

Respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen synes dog i højere grad end de interviewede, at projektet har betydet noget internt i foreningen eller institutionen. Langt de fleste af de 25 aktivitetsudbydere, som har besvaret spørgeskemaet, mener, at der har været et meget tæt eller et tæt samarbejde om deltagelsen i projektet internt i foreningen eller institutionen, og en endnu højere andel synes, at kvaliteten af samarbejdet internt har været meget tilfredsstillende eller tilfredsstillende (figur 3). Det kan tages som udtryk for, at der internt i foreningen har været en reel vilje til at tage imod de børn og unge, som via Fritidspas gerne vil gå til en aktivitet i foreningen.

Figur 3. Hvordan vil du karakterisere samarbejdet internt i foreningen / institutionen om projektet (N=25) (pct.)

For gruppen af ledere i kommunen er der også en stor 'vilje' i forhold til Projekt Fritidspas. Men det skal ses i relation til, at projektet kun er et blandt flere projekter, som man opererer med. Flere af de interviewede peger således på, at Projekt Fritidspas ikke kan ses som noget enkeltstående, der kan måles en selvstændig effekt af. I stedet skal Projekt Fritidspas ses i en større sammenhæng og som en del af en større samlet indsats i forhold til disse børn og unge. Interviewene i december 2014 bekræfter det indtryk, interviewene i 2013 efterlod. Der er en vilje at spore til at virkeliggøre projektets mål og aktiviteter hos alle parter, både på det kommunale niveau og blandt foreningerne og øvrige aktivitetsudbydere, og de anser projektet for at være vigtigt og prioriteret.

Interviewene viser altså, at viljen til at realisere projektets idé er til stede hos såvel foreningsrepræsentanterne som de kommunale ledere og medarbejdere, men for begge parter ændrer projektet ikke væsentligt på det daglige virke. I foreningerne fylder det forholdsvis lidt i den samlede foreningsaktivitet, selvom hovedparten af foreningsrepræsentanterne i spørgeskemaundersøgelsen svarer, at der internt i foreningen har været et tæt samarbejde om foreningens deltagelse i projektet, og i kommunen er det ét af adskillige projekter og indsatser, som sigter på samme gruppe. Det er på den ene side en styrke ved projektet, at det så at sige ikke kræver så meget at deltage i og give sin tilslutning til, da det ikke forudsætter større ændringer i hverken foreningerne eller den kommunale forvaltning. På den anden side kan det også være en svaghed. I de fleste af foreningerne fylder det ikke ret meget og er forankret hos en eller få personer, og det har ikke afgørende betydning for foreningen, og det samme kan siges om den kommunale indsats.

Har aktivitetsudbydere 'evne' til at realisere målene?

Den sidste forudsætning for en vellykket implementering af et projekt er, at de centrale samarbejdspartnere og aktører har de nødvendige 'evner' til at realisere projektets mål, dvs. såvel kompetencer og faglighed som de nødvendige ressourcer, herunder økonomi og tid, til at kunne gennemføre aktiviteterne. I praksis handler det om, hvorvidt de personer, som er involveret i aktiviteterne, har de specifikke faglige kompetencer inden for idræt og anden fritidsaktivitet samt viden om og erfaring med at arbejde med vanskeligt stillede børn og unge, og hvorvidt man i organisationen har en viden om og erfaring med at samarbejde på tværs af forvaltninger og fagområder med både professionelle og frivillige aktører.

Flere af de frivillige fra foreningerne synes ikke, at der er den store forskel mellem de børn og unge, der kommer til deres forening via Fritidspas, og andre børn og unge i foreningen. Eksempelvis siger man i en af de foreninger, der har taget imod forholdsvis mange børn og unge fra Fritidspas, at man har flere og større problemer med andre grupper af børn og unge. Dette svar kan dels dække over, at man inden for idrætten generelt er vant til at stå med en forholdsvis varieret gruppe af børn og unge. Dels kan svaret dække over, at man inden for gruppen af frivillige ledere i mange foreninger har flere, der har en baggrund for og erfaring med at arbejde pædagogisk med børn og unge, og i visse tilfælde også med børn og unge, der kommer fra socialt belastede kår. En større analyse af frivilliges kompetencer viser, at de til udførelsen af deres frivillige arbejde først og fremmest bruger de kompetencer, de har fået fra deres formelle uddannelse samt fra deres lønarbejde, og i især store foreninger vil de frivillige ofte bestå af personer med meget forskellige uddannelses- og job erfaringer, hvoraf nogle vil have de nødvendige faglige forudsætninger for at håndtere de problemstillinger, der kan være forbundet med at have medlemmer, som kommer fra socialt belastede familier (Ibsen 2014). Det store og usikre spørgsmål er selvfølgelig, om foreningerne er gode til at inddrage de frivillige, som har de erfaringer og kompetencer, som er nødvendige i denne sammenhæng. Måske har foreningerne en "tavs viden" og erfaring på området, så inklusionen af ikke-foreningsvante børn og unge ofte ikke er (eller ikke opfattes som) specifikt problematisk.

I den anden interviewrunde fremhæver nogle, at økonomien i projektet fortsat opleves

som en udfordring, blandt andet hos de pædagogiske kontaktpersoner, fordi nogle aktiviteter er dyrere end det beløb, Fritidspas dækker. Til gengæld er både tiden og kompetencerne til stede hos størstedelen af samarbejdspartnerne.

Generelt synes de interviewede fra foreningerne således, at de har de nødvendige erfaringer med at tage sig af vanskeligt stillede børn og unge. Blandt de kommunale medarbejdere med en socialpædagogisk kompetence spores nok en opfattelse, at det kræver noget særligt at tage imod disse børn og unge, men de giver ikke udtryk for, at foreningerne og andre aktivitetsudbydere ikke evner at gøre det.

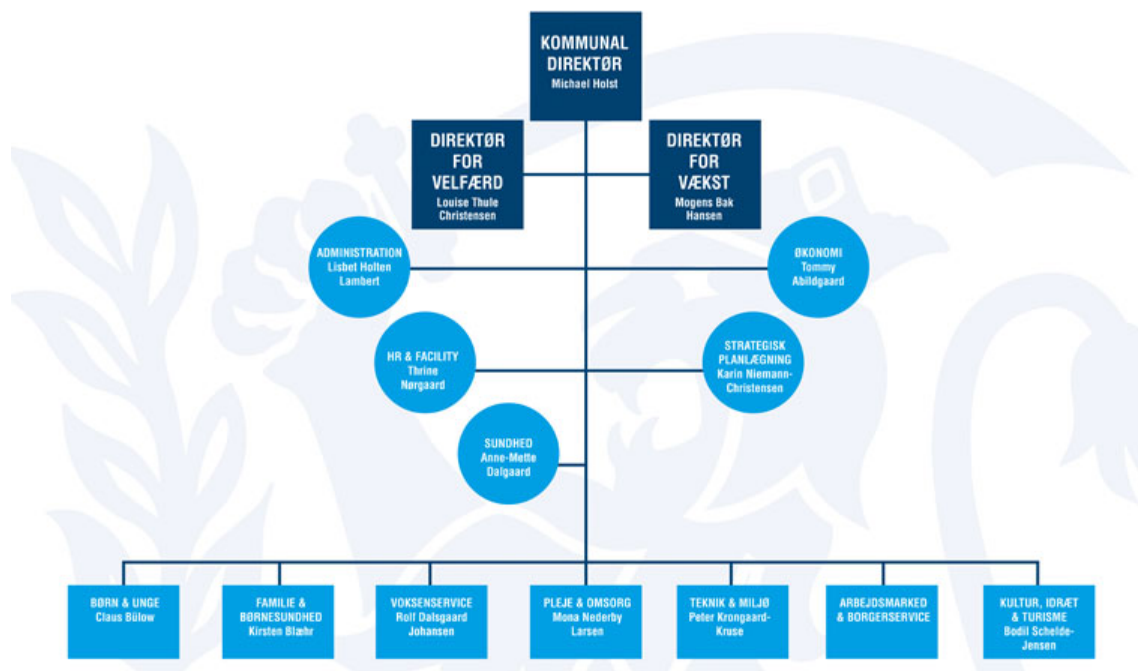
Rammer, organisering og aktører

I dette afsnit skal vi først se på de overordnede rammer og vilkår for projektet samt den kontekst, projektet er udviklet i. Dernæst analyseres det, hvordan projektet er organiseret med fokus på samarbejdet mellem kommunen og foreninger og andre aktivitetsudbydere samt samarbejdet på tværs i kommunen. Til sidst analyseres den personlige faktors betydning for projektet.

Rammer og kontekst

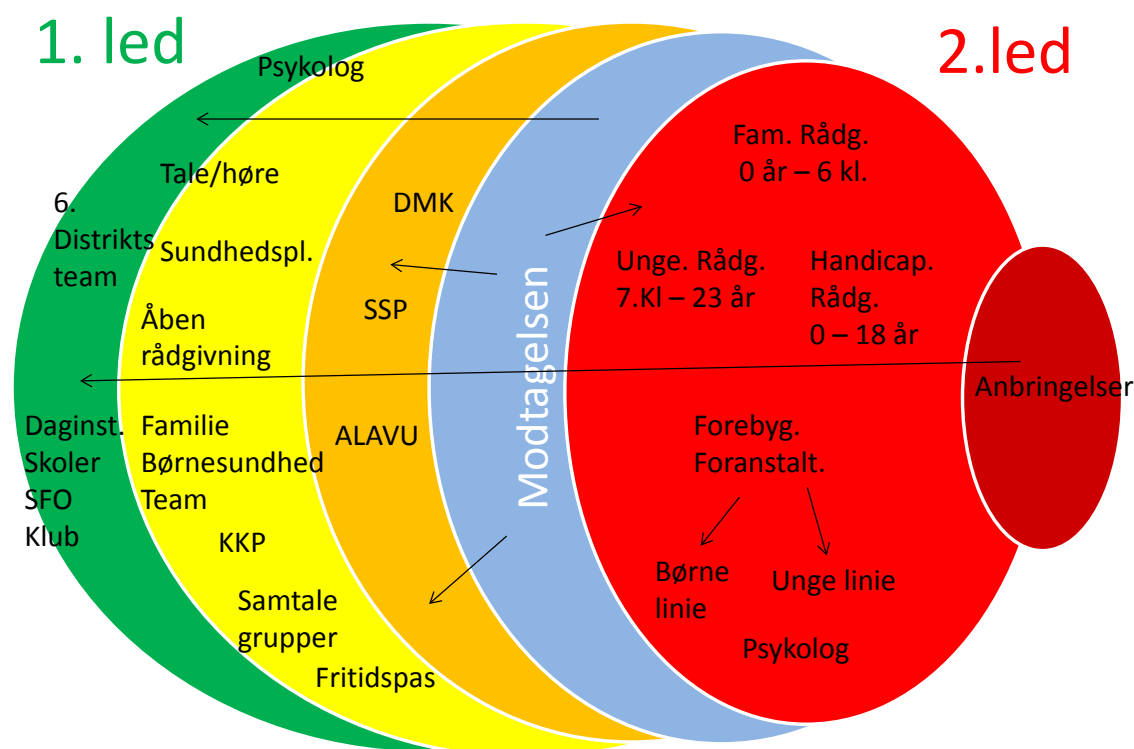
Projekt Fritidspas er et kommunal projekt, som både bygger på et samarbejde på tværs af forvaltningsenheder i kommunen og et samarbejde mellem kommunen og foreninger. Men til forskel fra adskillige projekter og tiltag, der også har haft som formål at få inaktive børn og unge engageret i forenings- og fritidsaktiviteter, men været forankret i en frivillig organisation (fx projektet Grib Chancen på Fyn forankret i DGI Fyn (Storm et al. 2012) og projekt Go Active på Vesterbro i København, der var forankret i DGI Byen (Ibsen et al. 2012)), er det Fredericia Kommune, som har fået støtte til projektet fra Socialstyrelsen og derfor har ansvaret derfor. Det kan være en medvirkende årsag til, at det kommunale engagement i dette projekt er mærkbart større, end i andre projekter, hvor ansvaret for projektet har ligget i en frivillig organisation eller en selvejende institution.

Nedenstående figur viser Fredericia Kommunes organisering i forvaltningsenheder. Projekt Fritidspas hører til under direktøren for velfærd som et konkret tiltag i 'Familie- og Børnesundhed' under ledelse af familiechef, Kirsten Blæhr. Projektets involvering af medarbejdere fra andre dele af organisationen spænder bredt og har således involveret medarbejdere fra både 'Børn & Unge' og 'Kultur, Idræt og Turisme'.

Organiseringen af tiltag inden for afdelingen Familie- og Børnesundhed ses illustreret på nedenstående figur. Her ses det, at Projekt Fritidspas er en del af tiltagene i 'det gule felt', som også betragtes som det forebyggende felt. Projektet modtager dog børn fra andre felter og opererer derfor i samtlige felter undtagen 'modtagelsen'. Pilene illustrerer de bevægelser og handlinger, der finder sted inden for afdelingen – fx betyder pilen fra 'modtagelsen' til Fritidspas, at modtagelsen sender indstillinger på børn og unge til Fritidspas ud fra de henvendelser, de modtager.

Det grønne felt angiver 'normalområdet', som organisatorisk hedder Børn & Unge. De andre felter udgør Familie- og Børnesundhed som fagafdeling og illustrerer de tiltag/ydelser, denne afdeling omfatter. Det 'røde felt' er foranstaltningerne, og det helt røde felt er anbringelser uden for hjemmet (og evt. uden for kommunen). I dag eksisterer der kun én kanal ind i systemet. Det er 'modtagelsen', hvor samtlige henvendelser og underretninger indgår. Derefter undersøger, vurderer og videreeksperderer de til rette sted, som fx kunne være KKP (dvs. koordinerende kontaktperson) (gult felt), Fritidspas (gult felt) eller foranstaltning (rødt felt). Derfor de forskellige pile fra modtagelsen og ud til andre dele af figuren. Den store gennemgående pil, der går fra højre mod venstre, angiver den retning, som arbejdet generelt tilstræber. Altså arbejdes der med en tilgang til det socialpædagogiske arbejde, hvor børnene og de unge, der kommer i det røde felt, skal befinde sig i dette felt så kort tid som muligt, og hvor en proces i gang sættes, så de kan bevæges mod felterne til venstre og helst ud i det grønne felt.

Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune har afholdt en del møder og inspirationsdage, som foreningerne har kunnet deltage i, men der er aldrig blevet lagt op til en formalisering af samarbejdet. Samarbejdet er uformelt og bygger især på allerede eksisterende bekendtskaber og netværk. På den måde er der en dobbelthed omkring projektet: På den ene side søger man fra kommunens side at styrke samarbejdet om projektet og få det til at passe ind i de organisatoriske rammer, der er kendetegnende for et offentligt system. På den anden side fungerer projektet primært gennem uformelle strukturer. Det er en interessant og vigtig erfaring, fordi det afviger fra analyser af andre projekter, der bygger på partnerskaber mellem kommunale institutioner og foreninger, hvor det på baggrund af analyserne anbefales, at aftalerne formaliseres (Høyer-Kruse 2008).

Inden for denne forholdsvis uformelle struktur har medarbejderne af projektet bestræbt sig på at skabe fornuftige og fleksible kontakter og samarbejdsformer med foreningerne, som har betydet, at der kunne handles hurtigt – fra dag til dag – når et barn gerne ville gå til en bestemt aktivitet. Man skulle ikke igennem formaliserede aftaler med underskrifter mv. Aftalerne med foreningerne er kommet i stand, når der var behov for det. Generelle opslag og informationer om projektet har ikke fået foreninger til at melde sig, men man har gode erfaringer med at målrette sine budskaber, så de fænger den enkelte forening. Aktivitetsudbydere synes heller ikke, at de har fået så meget ud af temamøderne, som projektet har afholdt, men møderne bidrog til at opbygge et netværk.

'De temaaftener, der arrangeres, er der mange, der er med på. Det er rigtig godt for foreningerne, men ikke altid for de kommunale arbejdere. Det går ud over dem, der ikke kommer af sted, og som skal passe deres arbejde. Vi bliver ikke løftet af det faglige,

selv om det er godt. Det, temadagene bidrager med, er, at de er med til at give en et godt netværk. Hvis jeg bare kan få en god kontakt hvert tredje år, har det været det hele værd. Dem, der møder op, er nogen, der vil noget. Det er gode og engagerede mennesker' (foreningsleder).

Den første kontakt til en forening går dog altid til formanden, men når kontakten til en aktivitetsudbyder er etableret, er det ofte andre personer kontakten sidenhen går til, så aftalen om et barns start i foreningen ikke forhalet af en langsommelig sagsgang, fx via formand, der så kontakter en udvalgsformand, der derpå kontakter en træner osv. En bagside af dette er imidlertid, at det i mange tilfælde har været meget tilfældigt, hvem man får kontakt til i de respektive klubber. Der er en enighed om, at denne del af arbejdet kan, eller bør, systematiseres, men det må ikke ske ved en yderligere formalisering af kontakten til foreningerne og ved at skabe formelle og langsomme kommunikations- og beslutningsgange.

Projekt Fritidspas har søgt at inkludere en stor palet af foreninger i projektet, hvilket har vist sig at være en god ide, da det giver et varieret aktivitetsudbud for de udsatte børn og unge.

'Der er ikke nogen konkret systematik i, hvilke klubber vi har kontakt til. Der er kontakt til en vid palet af klubber, men der er helt sikkert nogle, vi ikke har kontakt til (kommunal leder).

Men selvom mange foreninger deltager i projektet, er det et problem, at det først og fremmest er i den centrale del af Fredericia Kommune, mens det i mindre omfang er lykkedes at få foreninger i yderområderne af kommunen involveret, men det hænger især sammen med, at der ikke er kommet ret mange indstillinger på børn til Fritidspas fra disse områder. I den sammenhæng er det relevant at se på, hvor foreningerne er hjemmehørende, i forhold til hvor de udsatte børn og unge er bosiddende. Dette kan der givetvis også arbejdes mere systematisk med.

Interviewene tyder på, at der er et bredt kendskab til Projekt Fritidspas inden for kommunen som følge af projektmedarbejdernes aktive indsats for at fortælle om projektet, mange foreningers velvilje til deltagelse, og de pædagogiske kontaktpersoners hyppige anvendelse af tilbuddet. Hvad angår forståelsen for projektet i den lokale kontekst udviser en stor del af foreningerne en stor forståelse for at bidrage til at løse opgaven omkring det sociale arbejde med målgruppen for Fritidspas. Dette skal ikke overtolkes, da det kun er enkelte personer i de respektive foreninger, man har kontakt med, og det er typisk dem, der er blevet interviewet. I nogle foreninger er samarbejdet ikke blevet etableret grundet manglende kompetencer og et utilstrækkeligt klubmiljø, ifølge deres egen vurdering, men specielt i foreninger med et tilhørende klubmiljø og klubfællesskab har adskillige foreninger haft succes med at inkludere børn og unge (fx i fodbold og håndbold hvor der typisk lægges meget vægt på det sociale). Dette ligger i tråd med viljen til at deltage i projektet og tilbyde aktiviteter, hvilket gælder hele vejen rundt fra de pædagogiske kontaktpersoner, som gerne vil hjælpe børn og unge ud i et passende fritidstilbud, til aktivitetsudbyderne som ser muligheden for at give dem et frirum, hvor de kan være sig selv og starte på en frisk om nødvendigt. Dog ønsker man ikke at lave om på de rutiner, man allerede har i foreningerne. Foreningerne vil gerne inkludere nye medlemmer, men det må ikke gå ud over de øvrige aktiviteter, man har. Hos ledelsen ønsker

man, at Fritidspas bliver en del af en socialpædagogisk indsats, og familierne skal fortsat sikres anonymitet ved deltagelse. Samtidig er der fra den kommunale side en stor forståelse for, at foreningerne virker under andre vilkår end det kommunale system, og man forsøger ikke at presse foreningerne. Med hensyn til evnerne til at gennemføre projektet peges der på forudgående etablering af ejerskab fra kommunens side som en forklaring på, at det er blevet succesrigt. I foreningerne er evnerne til stede i tæt samspil med de tilførte ressourcer fra Fritidspas såsom betaling af kontingent og støtte fra ungeambassadører. Flere af foreningerne påpeger samtidig, at man i forvejen løfter en stor social opgave, og de synes heller ikke at de børn og unge, der kommer via Fritidspas, adskiller sig markant fra andre børn og unge, de har med at gøre i deres daglige virke. De mener med andre ord, at de i vidt omfang har evnerne til at tage imod denne gruppe børn og unge.

Analysen af rammerne, vilkårene og konteksten for projektet peger på, at det forhold, at projektet har en entydig kommunal forankring har bidraget til den kommunale opbakning og støtte til projektet. Det kunne have resulteret i en forholdsvis bureaukratisk tilgang til samarbejdet med foreningerne og øvrige aktivitetsudbydere, fordi det er en logik, som præger den offentlige sektor, men projektet er i stedet kendetegnet ved en meget uformel og fleksibel tilgang til samarbejdet med foreningerne uden formaliserede aftaler og langsommelige kommunikations- og beslutningsgange. Det har muliggjort hurtig handling, når et barn gerne ville gå til en bestemt aktivitet. Men det kan også være medvirkende til at projektet er blevet meget person-afhængigt, hvilket også gør det sårbart (mere derom senere). Der er blandt alle parter på tværs af kommunen og hos aktivitetsudbydere en stor opbakning til projektet og den måde, det fungerer.

Organisationsformen

Under overskriften 'organisationsformen' skal vi først og fremmest belyse samarbejdet mellem Fredericia Kommune og aktivitetsudbydere, og det er fortrinsvis foreninger, samt samarbejdet mellem de forskellige forvaltninger og organisatoriske enheder i kommunen om projektet.

Projektet er ganske vist forankret i én forvaltningsenhed i kommunen, og to medarbejdere udgør den egentlige kerne, men hvis vi ser projektet som en 'organisation', består den af mange aktører på tværs af kommunen og blandt foreninger og andre fritidsaktivitetsudbydere. Som sådan har projektet en lille, men meget væsentlig, kerne og et stort antal aktører, for hvem projektet hver for sig udgør en lille del af deres arbejde eller aktivitet, men samlet udgør den helt afgørende side ved projektet.

Projektet er som nævnt udviklet oppefra og er derefter søgt implementeret i et samarbejde mellem kommunen og foreningerne. Midlerne til projektet stammer fra en statslig pulje, og dernæst er det kommunen, der har været igangsætter, og derfor er der også en top-down forståelse af partnerskabet. Der er da heller ingen som synes, at partnerskabet er ligeværdigt, eller gør krav på, at det skal være det. Foreningerne deltager imidlertid frivilligt, og hvis de frivillige synes, at projektet ikke vedrører dem, og de ikke synes, at der er en forståelse for

deres vilkår og interesser i projektet, kan det medføre, at de afstår fra at deltage, eller ikke arbejder helhjertet med i projektet.

Organiseringen af samarbejdet bedømmes overvejende som tilfredsstillende og positivt fra alle sider af samarbejdet. Enkelte udfordringer påpeges imidlertid såsom begrænset økonomisk støtte per barn eller ung i projektet. I forhold til forståelsen af organisationsformen er der bred enighed om, at det tværfaglige samarbejde er nøglen til projektets gode resultater, og at det er berettiget med denne type projekt og samarbejde. Flere beskriver tilmed, at et tættere samarbejde er opstået mellem de involverede parter som følge af involveringen i projektet. Fra kommunens side har der været stor vilje til at få samarbejdet til at fungere, idet alle har udvist interesse for at løse opgaven. Hos foreningerne ses samme velvilje. Betydningen af projektmedarbejdernes evner til at koordinere opgaverne fremhæves som en vigtig årsag dertil.

De forskellige parter i samarbejdet har taget projektet til sig, hvilket viser, at engagementet i Fritidspas har bredt sig til både forskellige afdelinger i kommunen og til de frivillige foreninger. Samtidig oplever de involverede parter et velfungerende samspil på tværs af de kommunale forvaltninger og foreningerne, så partnerskabet opleves som mere ligeværdigt end det var i begyndelsen. Men flere nævner også, at det er en udfordring, når kommunalt lønnede medarbejdere skal samarbejde med frivillige.

'Fritidspas må ikke blive et projekt, hvor der sidder lønnede kommunale arbejdere og ser på hinanden. Man skal have det frivillige med (kommunal leder).

'Den nye fritidslov siger, at de frivillige foreninger skal tage et socialt ansvar. Og det er helt ok. Men det skal foregå i et gensidigt respekterende samarbejde med de uddannede professionelle fra kommunen. Det er en udfordring, men det er også det, der kan bringe et projekt som Fritidspas videre' (kommunal leder).

'Den sidegevinst der er kommet (...), at erhvervsliv, foreningsliv og os, der er behandlere, er kommet tættere på hinanden. Det er en kæmpe stor gevinst' (kommunal leder).

'Vi har overvejende positive tilbagemeldinger i forhold til samarbejde med foreningslivet i forhold til dialogen med dem (...) Det priser vi os jo lykkelige for, for det er jo modtagerne af vores børn' (kommunal leder).

'Det vi skal bruge Fritidspas til er, at vi skal bruge det til en helt ny måde at drive socialpædagogisk arbejde på mellem foreninger og forvaltning. Og vi skal have fat i klubpædagogerne, og det er dem, der skal tage over og følge de enkelte ud i foreningerne. Det er mit mål' (kommunal leder).

'... vi oplever et fantastisk godt samarbejde med Fritidspas, og at vi jo har fået mulighed for at fastholde nogle elever, som fik problemer undervejs' (repræsentant for aktivitetsudbydere).

I både den første og den anden interviewrunde betonedede de interviewede betydningen af, at der er økonomiske midler til at støtte børn og unge fra ressourcetsvage familier i at kunne deltage i fritidsaktiviteter. Flere udtrykker det på den måde, at fordelene ved dette projekt er, at 'projektmedarbejderne' har nogle penge med', og derved adskiller Projekt Fritidspas sig markant fra andre lignende projekter. Men aktivitetsudbydere problematiserer også, at det kan være vanskeligt at afgøre, hvem der er berettiget til økonomisk støtte til fritidsaktiviteter.

'Det, der har fyldt mest, har været på den økonomiske side. Hvem skal regningen sendes til? Jeg har været med til at finde sponsorer i det private erhvervsliv... Organiseringen af det har fyldt noget (repræsentant inden for aktivitetsudbydere)

Der er ingen, som giver udtryk for, at projektet er en konkurrent i forhold til andre projekter og initiativer - for eksempel på klubområdet. Dvs. der er ikke en intern konkurrence om at sikre sig de børn og unge, der er i målgruppen, som man fx ofte hører ansatte i fritidsklubber sige, at samarbejdet med foreninger under rammerne for den nye folkeskole er for klubområdet. Den støtte, der kan gives til børnenes deltagelse i en fritidsaktivitet, rækker dog ikke altid, fx hvis et barn gerne vil fortsætte med ridning eller dyrke fodbold på et højere plan. For at løse dette problem har lokale aktører taget initiativ til at oprette foreningen Sponsorpas, mens andre har søgt supplerende midler andetsteds. Denne problematik blev nævnt i både den første og den anden interviewrunde.

Nogle af de kommunale ledere ser et udviklingspotentiale i at favne en bredere målgruppe i Fritidspas, og et forslag om skattefradrag for kontingent til børnenes deltagelse i fritidsaktiviteter er også blevet bragt på banen. Endelig tænkes der i muligheden for at indgå samarbejde med nye partnere såsom skoler for at kunne tilbyde 'smagsprøver' på flere forskellige aktiviteter. Flere af de interviewede reflekterer over, om projektets idé og erfaringer giver anledning til nye måder, helt generelt, at støtte børn og unges fritidsliv og samarbejde mellem kommunen og de frivillige foreninger. Fx at barnet kan gå til et vist antal aktiviteter.

'Hvis man skulle tale om en mangel på projektet eller projektrammen (...) som barn eller som ung er det svært at lægge sig fast på noget (...) Kunne vi ikke lave en tilbudspalette? Og det kunne sagtens være et samarbejde – nu siger vi den nye skolereform i forhold til den åbne skole (...) at man x antal gange om ugen havde mulighed for at gå til et eller andet og være med til at ansøre (til aktivitet) (kommunal leder).

'Der er et udviklingspotentiale i forhold til hele vores opbygning af det her (projektet)... Vi har som samfund og som land (...) med en stolt foreningstradition faktisk nogle udfordringer. Hvis jeg var politiker, så gik jeg til valg på, at man kunne trække kontingent fra i skat (kommunal leder).

Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune forudsætter også en vilje til at samarbejde på tværs af forvaltningsenheder i kommunen. Enkelte af de interviewede medarbejdere fra kommunen har dog indtryk af, at der blandt lederne af de forskellige forvaltningsenheder også er kritik af dele af projektet, men den dominerende holdning til projektet er dog også meget positivt

blandt lederne. Samtidig siger flere, at det er vigtigt, at projektet er forankret ét sted, hvor man har ressourcerne – tid og penge – til at føre projektet ud i livet.

'Samarbejdet på tværs i kommunen er forudsætning for, at projektet kan lykkes (...) Man kan ikke nå målet med projektet, hvis ikke alle parter er involveret' (kommunal leder).

'Det er afgørende, at man prioriterer en ressource, der har det som sin kerneopgave at få det til at fungere (...) at få børn integreret i fritidsliv. Og man skal have en organisation, der prioriterer ressourcer til det' (kommunal leder).

'Jeg har ikke følt at træde nogen over tærne med dette projekt – der er ikke nogen, der mener, at vi med dette tager noget væk fra andre dele af forvaltningerne. Der er kun en af alle de ledere, jeg har talt med, der har været skeptisk og har ment, at dette projekt kunne være med til at tage nogle af dem, der ellers ville høre ind under andre områder. På medarbejderniveau er der ikke nogen problemer, men man kan godt rende ind i enkelte ledere, der i et vist omfang er imod' (kommunal leder).

'Både af lyst og af nød er vi nødt til at samarbejde på tværs af sektionerne. Og det har vi været gode til at gøre i Fredericia Kommune. Nød lærer nøgen kvinde at spinde' (kommunal leder).

'Der er ingen af os, der kan løse opgaven med de her børn alene (...) Fritidspas har bare været en ekstra samarbejdspartner, så vi løfter i flok. Det har lettet at have en mere, man kunne spille sammen med (repræsentant inden for pædagogiske personale). Det er jo meget oppe i tiden at gå på tværs af en organisation og specielt en kommunal organisation, og bryde de her berømte 'siloer' ned, som folk snakker om. Men Fritidspas kunne ikke have klaret det her og kunne ikke have haft succes, hvis det ikke var, at der var folk fra de parallelle 'siloer', der havde taget fat og taget hånd om det' (kommunal leder).

En væsentlig forudsætning for projektets forankring er, at det er så tilpas synligt, at alle har det i bevidstheden, når de møder børn og unge, som ikke deltager i fritidsaktiviteter, og kunne have glæde på at blive hjulpet i gang. Men det forudsætter efter alt at dømme, at den tilgang til at hjælpe disse børn og unge, som Fritidspas er udtryk for, har en entydig administrativ forankring i Fredericia Kommune, så den også er gældende, den dag projektperioden er overstået og ikke afhænger af en eller to personer

Analysen af Projekt Fritidspas' organisering viser, at projektet består af en lille kerne af medarbejdere med en entydig forankring i en forvaltningsenhed og et stort antal aktører, for hvem projektet kun udgør en lille del af personens, afdelingens eller foreningens aktiviteter. Netop det sidste taler for, at der er behov for en central kerne med medarbejdere, der har dette som deres primære arbejdsopgave. Det synes at være en

velvalgt organisationsmodel til forskel fra en model, hvor ansvaret og fordelingen af ressourcerne var mere fordelt. Fra alle parter i projektet er der en positiv vurdering af den måde, projektet fungerer, og af samarbejdet generelt. De fleste peger på, at et konstruktivt samarbejde er nøglen til projektets oplevede succes. Flere er også inde på, at det har resulteret i et bedre samarbejde mellem foreninger og kommunen, og det ses ligefrem som en model for et styrket samarbejde på tværs af forvaltningsenheder. Foreningerne efterlyser dog flere økonomiske midler til at kunne støtte nogle af børnene, som er blevet medlem via Fritidspas.

Aktører og personer

En af udfordringerne ved projekt Fritidspas og mange lignende projekter er, at det i høj grad er afhængigt af ganske få personer, der tegner det. Denne afhængighed af en enkelt, eller få, person(er) kan gøre, at det er vanskeligt dels at adskille projekt og person, dels at det kan være vanskeligt efterfølgende at forankre projektet.

Det går igen i både den første og den anden interviewrunde, at projektlederen tillægges en meget stor rolle for projektets – oplevede – succes. Vedkommende har haft et udtalt engagement og brænder for arbejdet med udsatte børn og unge. Samarbejdet mellem projektlederen og henholdsvis pædagogiske kontaktpersoner, aktivitetsudbydere og de forskellige forvaltninger (og deres ledere) i kommunen er øjensynligt velfungerende, tilfredsstillende og gnidningsløst på alle måder.

Projektlederens kommunale baggrund fremhæves som betydningsfuldt for projektet, idet hun har et indgående kendskab til organisationens opbygning og kultur. Hvad angår ledelsen af projektet udfylder hun en professionel rolle sideløbende med, at hun tilfører projektet personlighed og oprigtigt engagement. Hun er utvivlsomt et stort aktiv for Projekt Fritidspas.

Den meget positive bedømmelse af projektmedarbejderne kommer fra både de pædagogiske kontaktpersoner, foreningslederne og de kommunale ledere. Nedenfor er typiske udsagn fra de interviewede.

'Super samarbejde med projektlederen' (aktivitetsudbyder).

'Jeg tror, hun hjælper os med (...) at få flere medlemmer, men hun hjælper os også på andre måder (med at få opkrævet kontingent)' (aktivitetsudbyder).

Det har fungeret godt på den måde, at hun har været så aktiv, som hun har været. Og hun er tit nede forbi klubben, og man kan ringe til hende (...) Jeg synes, det har været super. Hun har været meget engageret (...) Hun er en god tovholder til det her (aktivitetsudbyder).

'Hvis jeg skal fremhæve noget, så skal det være projektlederens engagement. Jeg vil slet ikke negligere de andres arbejde og engagement, men det er hende, der tegner projektet' (foreningsleder).

Jeg har en super fed historie. Jeg havde et barn, der kom, og vi anede faktisk ingenting om det her barn (...) Vi vidste, hvad hun hed (...) og vi havde givet hende sedler med hjem (...) til sidst lykkes det mig via skolen. Jeg ringede til skolesekretæren (...) og fandt faktisk frem til et efternavn der (...) og på den måde fik jeg fat i projektlederen (...) Der gik to timer fra jeg havde ringet til hende; for moderen var stiktosset over, at kommunen havde kontaktet hende; til projektlederen stod ude ved skolen (...) til hun stod ude ved hende, og forklarede moderen, hvad projektet og det hele gik ud på (...) men at hun skulle vide, at hvis ikke der skete noget, var det sidste gang barnet kunne komme til håndbold (...) hvilket resulterede i, at der gik ikke ret lang tid, før der var betalt kontingent, og barnet kunne gå der på lige vilkår med alle andre (...) Projektlederens arbejde er fuldstændigt uundværligt (aktivitetsudbyder).

'Projektmedarbejderne har stillet sig til rådighed. Yderst kompetente og kvalificerede til det arbejde de laver' (kommunal leder).

'Projektlederne har været meget fleksible(...) De har været gode til at sparre også' (aktivitetsudbyder).

'Projektlederne tager kontakt til familien. Og de kan validere, om det er et behov, eller man bare bruger pengene på noget andet' (aktivitetsudbyder).

'Der kommer svar med det samme på mail. De er altid villige til at være med til møder og altid velforberedte. Fuldstændigt opdaterede på tilbud i byen. Det har bare virket super godt (...) Fedt med en samarbejdspartner, der bare ved noget om den fritidsdel, man bare kan trække på. Og det gør det andet meget nemmere' (kommunal leder).

Men ildsjælene er også projektets janushoved: Næsten alle de interviewede fremhæver den betydning de nuværende projektmedarbejderne har haft for projektets resultater, men denne afhængighed af få personer gør også projektet meget sårbart i tilfælde af udskiftning.

Spørgsmålet melder sig derfor, hvordan man kan mindske afhængigheden af enkelte personer, og hvordan man kan mindske risikoen for, at nøglepersoner forsvinder fra projektet. Førstnævnte kan imødegås ved, at projektets centrale aktiviteter bliver fordelt på flere personer, så det ikke bliver afhængigt af en enkelt person, men det er netop koncentrationen af opgaverne i kernen af projektet, der er en styrke ved organiseringen deraf. Det andet problem kan man aldrig gardere sig helt imod, men det er en styrke ved projektet, at dets centrale medarbejdere ikke er projektansatte (i en midlertidig stilling), som har været et problem i mange af de kommunale projekter, fordi dygtige medarbejdere søger nye stillinger, inden projektet er afsluttet, og derfor ofte præges af en stor personudskiftning. Det er ikke sket i projekt Fritidspas i Fredericia Kommune.

'Det er nødvendigt, at der er nogen, som har det som deres kerneopgave (...) Nødvendigt med nogen der er ansat til at have fokus på det' (kommunal leder).

'Man skal brænde for det. Jeg ved ikke, om Fritidspas havde været det samme uden projektlederne. Hele måden man møder folk på (...) Det er ildsjæle (...) Det er gejsten, og at de brænder for det. Nemt, lige til og med det samme' (repræsentant for pædagogiske kontaktpersoner).

Men Fritidspas er også personbåret i en bredere forstand, fordi det i mange tilfælde også er en eller få personer i de enkelte foreninger (og andre aktivitetsudbydere), som står for kontakten til Projekt Fritidspas og får det til at fungere på foreningsniveau. Personafhængigheden er et tilbagevendende tema, som de interviewede både kom ind på i den første og den anden interviewrunde. Men flere af de interviewede kommer også ind på, at deres involvering af projektet har lært dem meget, givet dem en ny indsigt i og forståelse for nogle børn og unges sociale problemer.

'Menneskelige egenskaber og rummelighed (...) Det er folk, der har rummelighed, folk der har lyst til deres idrætsgren, det er folk, der brænder for deres klub (...) Langt hen ad vejen, så er det også ildsjæle (...) Folk der vil hinanden (...) Det er vel en mennesketype, kan man næsten sige. Det er de der små loyale, dem der altid er der (...) Det er foreningssoldaterne, som kører det her Fritidspas, i hvert fald ude ved os (...) Det er en ildsjæl' (repræsentant for aktivitetsudbydere).

Jeg (...) får indblik i nogle vilkår, som jeg måske aldrig ellers ville have set, og det handler om alt fra det at være helt ny borger i Danmark (...) til nogle virkelig tunge sociale problemstillinger og også virkelig tunge økonomiske problemstillinger. Og hvilke konsekvenser det har for mennesker, når man lever i det. Og ikke mindst hvilke konsekvenser det har for deres børn (...) Så skal man ikke tage fejl. Det giver så meget tilbage til en. Man bliver virkelig beriget (...) (kommunal leder).

Interviewene viser helt entydigt og på tværs af kommunale enheder og aktivitetsudbydere, at de daglige medarbejdere af projektet tillægges en meget stor del af æren for projektets resultater. Projektlederen er både meget professionel i sin tilgang men samtidig dedikeret, hurtig og fleksibel og stærkt personligt engageret i at hjælpe de vanskeligt stillede børn og unge til et mere aktivt fritidsliv. Projektet er også meget personafhængigt, når det gælder samarbejdet med andre kommunale enheder og samarbejdet med foreninger og andre aktivitetsudbydere. For de fleste af dem er det ikke bare en 'opgave' eller 'rolle' men en sag, som de personligt engagerer sig i. Denne stærke personafhængighed i projektet er en stor styrke, men det kan også være en svaghed, fordi der ofte ikke vil være et større kendskab til projektet og opgaverne, hvis de involverede personer af forskellige grunde ikke mere kan deltage i projektet.

Projektets forankring

Fredericia Kommune har besluttet, at Projekt Fritidspas skal forankres som et permanent tilbud for udsatte børn og unge i kommunen. Alle involverede samarbejdspartnere har overvejende positive udmeldinger om projektet, der fungerer udmærket, og mange bidrager med eksempler på projektets betydning for målgruppen samt begrundelser for, hvorfor det bør fortsætte. I dette kapitel skal vi først se på, hvilken betydning de interviewede og respondenterne fra spørgeskemaundersøgelsen tillægger projektet for børnene og de unge, som har fået glæde deraf. Dernæst vurderes det, om projektet har opnået sine mål på baggrund af interviewene og svarene i spørgeskemaundersøgelsen. Derpå belyses svarene vedrørende den betydning de forskellige dele af projektet har for dets resultater. Endelig belyses respondenternes vurdering af, hvad der har betydning for projektets fortsættelse, og hvad der eventuelt kan forbedres i projektet.

Projektets betydning for børnene og de unge

På tværs af kommunale enheder og på tværs af foreninger og andre aktivitetsudbydere tror de interviewede på, at projektet vil fortsætte og få stor betydning for mange af vanskeligt stillede børns fritidsliv. Det begrundes især med de positive historier, som de fleste af de interviewede har kunnet berette om.

Spørgsmål: Hvordan vurderer du projektets fremtid? 'Uundværligt! Det skal være til stede for at lykkes med at få denne målgruppe i spil. Der skal en særlig indsats til' (kommunal leder).

'Den hjælp, som hun (moderen) har fået igennem Fritidspas (...) og hun har så gået ind og sagt: "Jeg vil gerne være hjælper, fordi nu har I bare gjort så meget"' (aktivitetsudbyder).

'Hvis vi ikke havde haft dem (Fritidspas), havde vi ikke haft de solstrålehistorier med de unge anden generation, som vi har. Vi havde ikke haft dem inde i folden, for de havde ikke haft pengene' (aktivitetsudbyder).

Jeg tror også, det er vigtigt, fordi der er jo familier, som gerne vil give deres børn mulighed for at gå til noget sport, men simpelthen hverken har pengene eller muligheden for at køre dem derhen (...) Så det her projekt, jeg kan da se, at det har gjort utroligt meget for børnene (...) Så man kan da tydeligt se, at vi får da flere børn til at lave nogle aktiviteter, og det er da fantastisk at se, at det eneste, der skal til er, at der lige er en, som følger dem (ungeambassadør).

'Jamen (...) som et projekt, der gør en forskel. Forskel imellem et godt og glad (...) børn- og ungdomsliv. Det kan man sagtens få, selv om man ikke har Fritidspas, men det har været en mulighed for (...) at hjælpe nogen videre på vej (kommunal leder).

Det, at vi kan beholde, lad os bare sige, de der 15 børn aktive og kan have dem med og kan give dem hele oplevelser i stedet for, at hver gang vi tager på tur, så står der en og vinker farvel eller en familie, der skal vælge mellem, om det skal være storesøster eller lillesøster, der skal med den her gang – det er pissefedt at sige: Vi er lykkedes lige præcis omkring det der, ikke (aktivitetsudbyder).

'Da jeg startede, tænkte jeg, om jeg overhovedet kunne bruge det i mine sager... Jeg fandt ud af, at det har givet de unge, der kommer ud til eksempelvis fitness en masse. De ville måske have siddet hjemme hele ugen, når de kom hjem fra skolen. Lige pludselig får de et rum og kommer ud og får den oplevelse af at gå til noget. Det giver værdi' (pædagogisk personale i kommunen).

'Og når vi hører nogle af de udsagn i forhold til børnenes perspektiv, så kan vi jo høre, at det har gjort en gevaldig forskel. Udsagn fra forældre som fortæller, jamen, lige pludselig har børnene fået et netværk, fået nogle nye kammerater' (aktivitetsudbyder).

'Der er nogle af dem, der har mulighed for at sætte sig selv i en anden rolle, end den man harovre i skolen (...) det at man måske får lov til at starte på en frisk (...) Det er også noget af det vi prøver: at få skabt nogle succes historier' (aktivitetsudbyder).

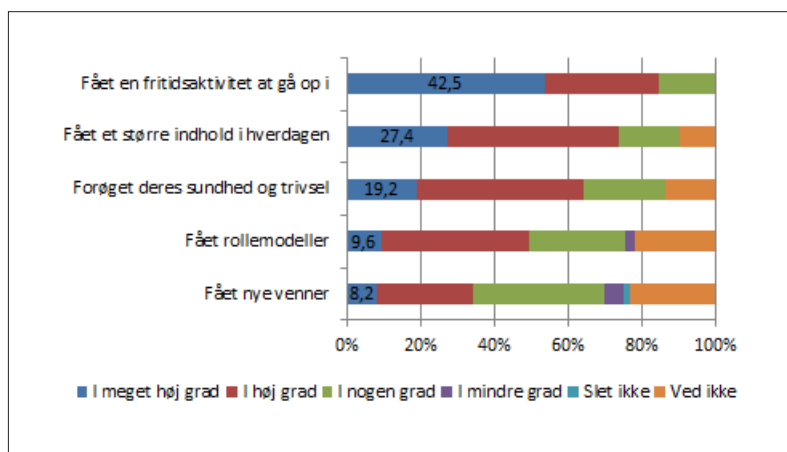
Denne positive vurdering af Fritidsplas' betydning for målgruppen finder vi også i respondenternes svar i spørgeskemaundersøgelsen til de primære aktører og partnere i projektet (figur 4). Ni ud af ti af respondenterne er i meget høj grad eller i høj grad enige i udsagnet om, at børnene og de unge har fået en fritidsaktivitet at gå op i, og næsten lige så stor en andel mener, at de har fået et større indhold i hverdagen. Andelen, som svarer 'i meget høj grad', er dog klart mindre, end andelen, som svarer 'i høj grad'. Mere end halvdelen af respondenterne vurderer også, at børnene og de unge, som har haft glæde af projektet, har fået en bedre sundhed og trivsel, men forholdsvis mange svarer 'ved ikke' som udtryk for, at det kan være svært at afgøre uden en meget tæt kontakt med børnene. En del færre vurderer, at børnene har fået nye rollemodeller og forholdsvis få mener, at de har fået nye venner. Projektet tillægges altså ikke så stor betydning for børnenes fællesskab med venner og kammerater. Repræsentanterne for aktivitetsudbyderne synes dog i højere grad end fagpersonerne og lederne fra Fredericia Kommune, at børnene har fået nye venner. Hver fjerde af disse svarer 'i meget høj grad' mod ingen af de øvrige respondenter.

To af respondenterne fra aktivitetsudbyderne forklarer dette på denne måde.

'Det er ikke alle aktiviteter, der i sig selv er netværksdannende, eller hvor det har været et mål/fokus i sig selv' (aktivitetsudbyder).

'Hos os modtager de hold- og soloundervisning. Jeg er sikker på, at de netværker godt i holdundervisningen. Men det er jo noget sværere med soloundervisning' (aktivitetsudbyder).

Figur 4. I hvilken grad har de deltagende børn og unge i Fritidspas (pct.)

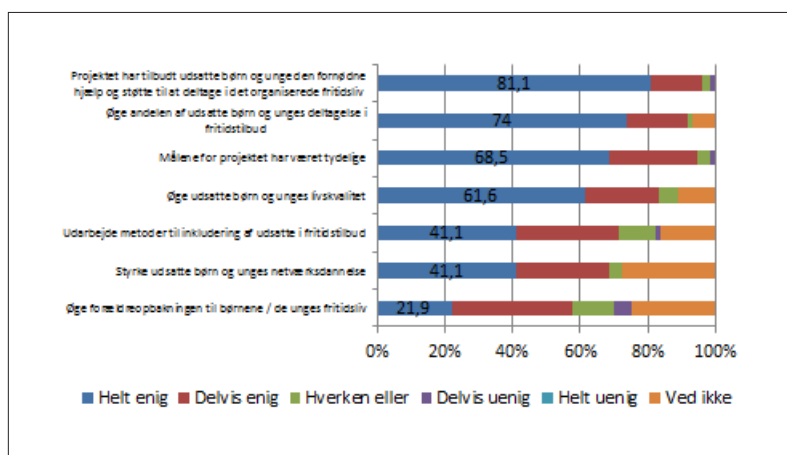

Såvel de interviewede som det store flertal af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen vurderer, at det har haft stor betydning for børnene og de unge, som har fået hjælp af Fritidspas, at de er kommet i gang med en fritidsaktivitet. De interviewede nævner adskillige solstrålehistorier, som både bygger på egne oplevelser og samtaler med forældrene. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at man især mener, at Fritidspas har betydet, at nogle børn har fået en fritidsaktivitet at gå til og derved fået et større indhold i hverdagen, der har forøget deres sundhed og trivsel. De er mere i tvivl om betydningen deraf på det sociale plan i form af rollemodeller og nye venner.

Har projektet nået sine mål?

Et stort flertal af respondenterne synes også, at projektet har nået de fleste af sine mål (figur 5). Det gælder især målene om at give udsatte børn og unge bedre muligheder for at deltage i organiserede fritidsaktiviteter og at øge børnenes livskvalitet. Færre synes, at projektet er kommet i mål hvad angår udarbejdelsen af metoder til inkludering af udsatte børn og unge i fritidstilbud, styrkelse af de unges netværksdannelse samt især at øge forældreopbakningen til børnenes og de unges fritidsliv. Det er især aktivitetsudbyderne, som tvivler på, at forældreopbakningen er øget.

Figur 5. I hvilken grad har projekt Fritidsplas opnået sine mål (pct.)

Flere respondenter har uddybet deres svar. En af dem roser projektets medarbejdere for at se 'muligheder frem for begrænsninger, og hvis det er nødvendigt med en ambassadør, så tilknyttes dette'. Flere roser ordningen med ungeambassadører, mens andre synes, at projektet har været godt inden for de ressourcer, der er til rådighed, men pågældende er overbevist om,

'at der er mange børn, som man endnu ikke er nået ud til. Jeg mener, at det er meget vigtigt, at det enkelte barn bliver set, så man kommer ind "under huden" på barnet og mærker, hvad det er, der kan få barnet til at blomstre. Det er vigtigt, at det er den rigtige aktivitet. Derfor tror jeg meget på vores samarbejde mellem det offentlige og det private/frivillige'.

Der er dog også respondenter, som peger på områder, der kunne gøres mere ved.

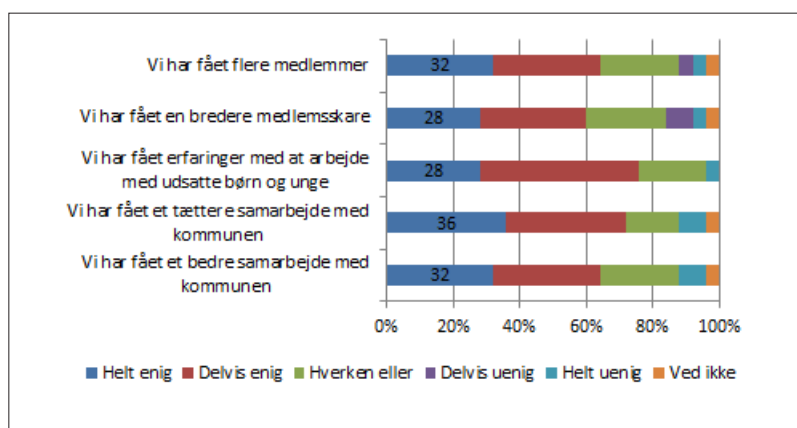
'Dog mangler der mere viden og tilbud til børn med f.eks. dårlig begavelse og diverse handicaps. For disse børn er det umuligt at deltage på lige fod med andre, og der mangler derfor tilbud til disse. Særligt de dårligt begavede børn, der falder igennem sammen med normalt begavede børn og kommer til at opleve sig selv forkert med lavt selvværd'.

En anden synes, at der skulle være gjort mere ud af det opsøgende arbejde.

'Jeg tænker at det er svært at øge deltagelse hvis der ikke er andre der gør opmærksom på projektet. Jeg kunne godt have brugt at de var lidt mere opsøgende, for når man i en lang periode ikke bruger projektet (fordi det ikke er nødvendigt eller relevant) kan man i en travl hverdag godt glemme at det eksisterer'.

De respondenter i spørgeskemaundersøgelsen, som repræsenterer aktivitetsudbydere (primært foreninger) mener også, at projektet er kommet foreningerne og institutionerne til gode. Ca. hver tredje er helt enig i udsagnet, at foreningen / institutionen har fået flere medlemmer; lidt færre mener, at det har ført til en bredere medlemskare; omkring hver tredje synes, at det har resulteret i et tættere samarbejde med kommunen; næsten samme andel mener også, at samarbejdet med kommunen er blevet bedre. Lidt færre svarer helt enig i udsagnet om, at deltagelsen i projektet har givet foreningen / institutionen erfaringer med at arbejde med udsatte børn og unge, men en endnu større andel erklærer sig dog enig i udsagnet (figur 6).

Figur 6. Hvilken betydning har Fritidspas haft for din forening / institution (pct. af repræsentanter for foreninger og institutioner) (pct.)

Et andet tilbagevendende tema er, hvor mange man skal søge at inkludere i foreningslivet. Og om det overhovedet giver mening at tælle personer. Fra nogles side tales der således om, at man måske skal nøjes med at koncentrere sig om at inkludere for eksempel 30 børn og unge i foreningslivet i stedet for at have det som et mål, at 300 skal være aktive i foreningerne. Ideen, hævdes det, er god, og der skal skabes gode historier, også når projektets midler er væk. Der skal måske bruges et par år på at uddanne projektets ungeambassadører, så det kan blive mere selvkørende, når projektperioden ophører. Måske kunne disse 30 herefter indgå som ungeambassadører i det fremtidige samarbejde. Den nuværende metode betegner en af de interviewede som 'den kinesiske metode', hvor man tager 300 ind i en periode på fire år, og så bliver tilfreds, hvis det siden hen ser ud til, at der er 80, der forbliver i et fritidstilbud. Dette kan på sin vis være en succes, men det drejer sig ikke om kvalitet – det bliver for meget kvantitet, der er i centrum, synes den samme interviewede. Pågældende synes, at succeskriteriet hellere skulle være 30 'brandgode' end 80, der ikke er blevet flyttet så meget. Men blandt de 300, der har været igennem projekt Fritidspas, er der mange, der har fået sået en kim, som gør, at de efterfølgende vil kunne klare sig bedre.

Besvareelserne vedrørende projektets mål viser, at såvel respondenterne fra spørgeskemaundersøgelsen som de interviewede vurderer, at Fritidspas har nået sine mål. Det gælder især målene om at give udsatte børn og unge bedre muligheder for at deltage i organiserede fritidsaktiviteter og at øge børnenes livskvalitet. Færre synes, at projektet er kommet i mål, hvad angår udarbejdelsen af metoder til inkludering af udsatte børn og unge i fritidstilbud, styrkelse af de unges netværksdannelse samt især at øge forældreopbakningen til børnenes og de unges fritidsliv. De interviewede mener også, at projektet kan udvikles til at omfatte en bredere gruppe af børn og unge end de socialt udsatte børn. Der er også interviewede, som synes, at man i højere grad skal bruge kræfterne på de mest udsatte, der har størst behov, i stedet for at nå så mange som muligt. I forhold til aktivitetsudbydere vurderer et flertal af respondenterne, at det har givet foreningen eller institutionen flere medlemmer og en bredere medlemsgruppe samt styrket samarbejdet med kommunen, men det er kun mellem hver fjerde og hver tredje, som på de forskellige udsagn svarer 'helt enig'. Dvs. at den positive vurdering af, hvilken betydning det har haft for foreningen eller institutionen, er lidt forbeholden.

Hvordan vurderes de forskellige dele af projektet?

Der er en gennemgående tilfredshed med og stolthed over projektet blandt størstedelen af de interviewede - hos aktivitetsudbydere, de pædagogiske kontaktpersoner og hos ledelsen. Fritidspas i Fredericia Kommune oplever ikke (i lighed med andre kommuner) de store vanskeligheder i partnerskabet mellem kommunen og foreninger.

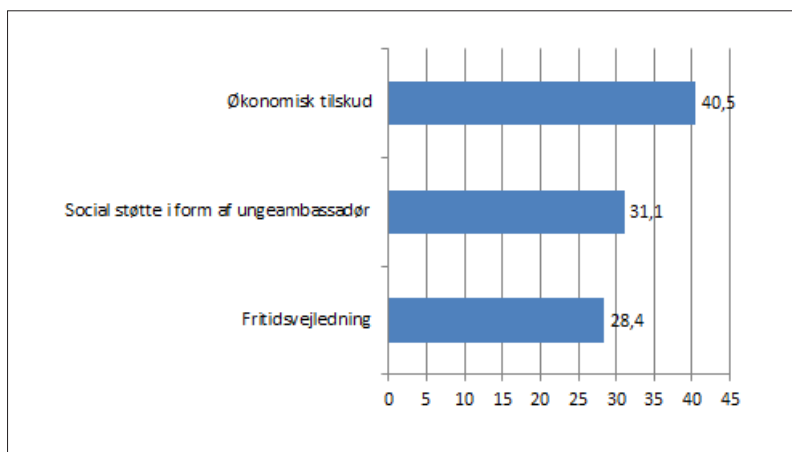
Et forsigtigt bud på en forklaring lyder på, at det hænger sammen med en aktiv indsats for at opbygge ejerskab til projektet, inden det blev påbegyndt. Hos de enkelte familier arbejdes på at skabe en tillidsfuld relation til dem for at sikre et frugtbart samarbejde, og dermed give barnet eller den unge nye muligheder for at være del af en forening.

De interviewede er blevet bedt om at forholde sig til, hvilken betydning de forskellige dele af projektet har haft for de resultater, der er opnået. Det går igen i svarene, at både den økonomiske støtte, fritidsvejledningen og ungeambassadørerne fremhæves som særdeles vigtige elementer i helhedsindsatsen for målgruppen. Flere er inde på, at projektet har skabt et samarbejde mellem kommunen og foreningerne, som parterne ellers ikke har haft tradition for.

'Jeg tænker jo, at Projekt Fritidspas (...) de har jo været med til, at to verdener kunne mødes. De har været brobygning mellem skolerne og foreningerne, hvor de (projektlederne) er ude og finde børnene (...) Det kan både være kontakter på skolen, som vi ikke ville have fået og i foreningerne (...) jeg tænker egentlig, at de er årsag til, at de to verdener kan finde ud af at mødes og støtte op omkring det enkelte barn (aktivitetsudbydere).

Tilsvarende blev respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen bedt om at svare på, hvilken side af projektet, de tillægger størst betydning (se figur 7).

Figur 7. Hvilken af følgende dele af Fritidspas har været vigtigst i projektet (pct.)?

Det er måske lidt overraskende, at der er flest, som tillægger det økonomiske tilskud størst betydning, mens fritidsvejledning tillægges mindst betydning, men mange har uddybende skrevet, at de tre sider af projektet hænger sammen.

'Det har jeg svært ved at vurdere. Jeg tror, at alle parametre har været vigtige. Jeg tror, at det vigtigste er formen, hvor jeg oplever, at der bliver skabt en gensidig tillid mellem familie og Fritidspas. Jeg tror, at det er meget forskelligt, hvad de enkelte familier har brug for. Det er mit indtryk, at Fritidspas har en rigtig god indgangsvinkel. Det er mit indtryk, at det ikke opleves som "de sociale myndigheder", der vil presse noget ned over hovedet på en. Det er mit indtryk, at Fritidspas netop har muligheden for at møde familien med respekt, og der er en fleksibilitet, hvor tingene kan strikkes sammen, så det passer til familien'.

En anden skriver:

'Det økonomiske har været den primære udfordring for de unge, men vi har også to ungeambassadører, som er uundværlige, så det er både og. Det har også været godt med nogle nødvendige oplysninger på det enkelte barn, så de individuelle hensyn kunne tages'.

Flere af de interviewede fra foreningerne svarer det samme, at den økonomiske støtte har størst betydning, men også evnen til at være fleksibel og handle hurtigt, når der er et barn, som gerne vil gå til noget.

'Jeg tror ikke, vi skal være naive. Selvfølgelig er pengene afgørende både i det projekt her og i den tid, vi lever i (...) Det er trods alt det der at komme til samarbejdspartneren og sige: ved du hvad, det er os, der tager os af udgiften. Det er det ene. Det andet, der er afgørende er, at vi kan reagere inden for 24 timer (...) så kan de sige, fint vi starter i morgen. Det er det, der skal til (Repræsentant inden for ledelse m.m.).

'Det er kroner og ører, det drejer sig om. Vi får fat i nogle, der ellers ikke ville deltage hos os, eller andre steder. Vi har fået nogle unge ind, og vi har kunnet fastholde dem. Det har betydet meget for os, og de unge kan godt have haft nogle kammerater med, det er noget, vi ikke kan måle (foreningsrepræsentant).

'Hvis ikke børnene fik den økonomiske støtte kom de ikke i foreningen'. En anden skriver. 'Umiddelbart er det det økonomiske tilskud, når det handler om familierne i de udsatte boligområder - men det er misvisende, fordi den samlede "pakke" er utrolig vigtig. Jeg kan bare ikke sætte kryds ved alle tre udsagn' (uddybning fra foreningsleders svar i spørgeskemaundersøgelsen).

Med tiden har ungeambassadørerne fået en mere fremtrædende rolle i Fritidspas, både fordi flere børn og unge har haft behov for den støtte og opbakning, de kan give, og fordi de pædagogiske kontaktpersoner har fået mere fokus på den handlemulighed. I Fritidspas benyttes ungeambassadører i stor udstrækning til at følge barnet eller den unge til en fritidsaktivitet samt til at motivere, støtte og lære færdigheder videre. Især de kommunale medarbejdere mener, at de unge, der påtager sig opgaven at være 'ungeambassadør', skal klædes bedre på til opgaven, men det betones også, at det både skal være ganske almindelige unge - og gerne unge, der allerede er i en forening – og unge, 'der kan klare opgaven', som det udtrykkes.

'Projektet skal ikke blive for klinisk eller for pædagogiseret. Det vil sige, at de ungeambassadører, vi skal bruge, enten er nogen, der måske allerede er i klubberne, eller nogen vi rekrutterer fra den egen base, vi har over kontaktpersoner. Det skal være nogen, der kan klare opgaven' (kommunal leder).

Projektet har en udfordring. Det, der er spændende i projektet, er at skaffe en ung til ung kontakt. Men den vej, der pt. er ind i foreningen, er en voksen til ung kontakt. Det arbejde, der ligger i foreningen med at sige, at vi skal have etableret en ung til ung relation, skal afklares. Hvilke kompetencer skal en, tre eller fire unge i en forening have, for at de kan hjælpe andre unge til at blive i foreningerne. Det er her, skoen trykker, i dette projekt' (kommunal leder).

'Vi skal have nogle ungeambassadører, der vil hente dem, og der vil drikke en kop kakao med de unge ude i byen' (foreningsleder).

Man kan få rigtig meget godt ud af at have ambassadører, ung til ung, eller hvad de nu hedder. (...) Men vi skal klæde disse unge på, da de står i en meget svær situation. Vi sætter unge, med unges livserfaring, til at løse voksne menneskers problemer. Og der er mange ting, man kan blive udsat for. Vi skal ikke selv producere tabere. De må ikke stå alene (kommunal medarbejder).

Spørgsmål: Er ungeambassadører kommet til at fylde mere i projektet? 'De fylder mere og mere (...), og det er fordi, at dem der indstiller og har kontakt til de børn, der har et

behov, er blevet mere opmærksomme på muligheden (...). Den kontaktperson, familien har, er opmærksom på, at der er behov for en ambassadør (kommunal leder).

Flere af de interviewede nævner ungeambassadørerne som en original og nytænkende tilgang til at fastholde børnene og de unge i den fritidsaktivitet, de er begyndt at gå til.

'Ungeambassadørerne kan jo noget helt andet end økonomien kan, fordi der er også rigtig mange aspekter, man kan hive frem i det. For eksempel har vi nogle børn, der er socialt utrygge, så kobler vi en ungeambassadør på til det, men vi har egentlig også nogle løsrivelsesprocesser forældre-barn imellem, hvor det faktisk er rigtigt, rigtigt sundt, at det ikke er forældrene, der følger. Og så er det godt at have en handlemulighed for barnet... Det kan skabe adgangen lige præcis for nogen, som kun med en pose penge i nakken alligevel ikke havde adgang (kommunal leder).

På flere måder minder relationen mellem ungeambassadøren og barnet eller den unge om eksisterende mentorordninger. ”Hvis en ung deltager i en fritidsaktivitet og samtidig har en mentor, kan de to elementer spille sammen. Den unge bakkes således op fra flere sider på forskellige måder i forskellige sociale sammenhænge” (Det Kriminalpræventive Råd 2012). Forskellen mellem en mentor og en ungeambassadør er, at en mentor typisk er en form for erstatning for en voksen i den unges liv, hvor der medfølger en moralsk forpligtelse. I ”Projekt Fritidspas” er ungeambassadøren typisk en person mellem 18 og 20 år, og de er derfor på den ene side en voksen, men kan på den anden side også huske, hvordan det er at være barn i den alder, som børnene i Fritidspas typisk har. Når det fungerer bedst, bliver ungeambassadørerne en slags ekstra storebror eller storesøster for barnet og den unge, de følger.

Selvom de kommunale medarbejdere og ledere udtrykker stor tillid og forventning til foreningernes evne til at tage imod de udsatte børn og unge, så mener nogle af lederne alligevel, at der er foreninger, som har så meget fokus på at vinde, at de ikke har forståelse for de problemer, de udsatte børn og unge har, og at der er et behov for at gøre noget for denne gruppe.

'Vi må ikke glemme, at man i mange tilfælde har fat i foreninger, hvor der er fokus på at vinde. Og det er der mange, der ikke vil gå på kompromis med, og dermed kan man komme til at stå i vejen. Og mange af de store idrætsforeninger, der fokuserer meget på konkurrence, overser dette (kommunal leder).

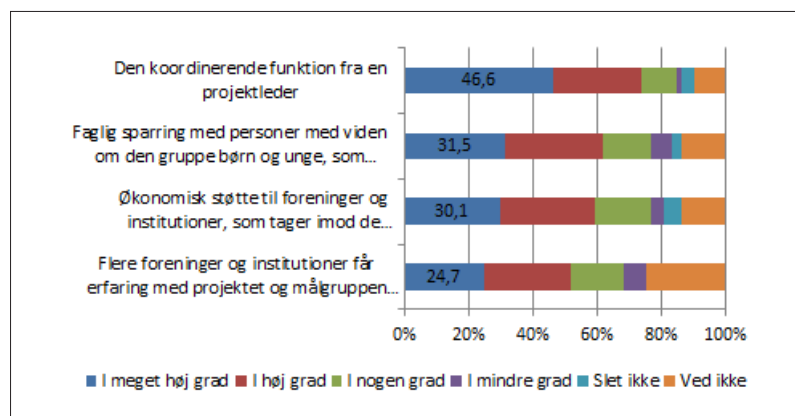
De interviewede og respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen mener, at alle dele af projektet – fritidsvejledningen, den økonomiske støtte og hjælpen fra en ungeambassadør – hænger sammen og har stor betydning for projektet. Men når respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen skal prioritere mellem de tre dele, er det det økonomiske tilskud til børnenes deltagelse, som flest tillægger størst betydning, dernæst ungeambassadørernes støtte til børnene og de unge, mens fritidsvejledningen lidt overraskende tillægges størst betydning af den mindste del af respondenterne. Det kan hænge sammen med, at netop denne del ikke er så synlig for mange af respondenterne, som de øvrige dele af projektet er.

Hvad har betydning for Fritidspas' fortsættelse?

På spørgsmålet om, hvilke forhold der har betydning for Fritidspas' fortsættelse i Fredericia Kommune er det især den koordinerende funktion fra en projektleder, som tillægges stor betydning. Tre ud af fire tillægger det betydning i meget høj grad eller i høj grad. Mere end halvdelen mener også, at den faglige sparring med personer med viden om udsatte børn og unge har stor betydning. Næsten samme betydning tillægges den økonomiske støtte til foreninger og institutioner. Mindst betydning tillægges det for projektet, at flere foreninger og institutioner får erfaring med projektet og målgruppen (figur 8). Aktivitetsudbyderne tillægger den økonomiske støtte noget større betydning end fagpersonerne og især lederne fra Fredericia Kommune gør. Omvendt er det især lederne i kommunen som tillægger den faglige sparring stor betydning.

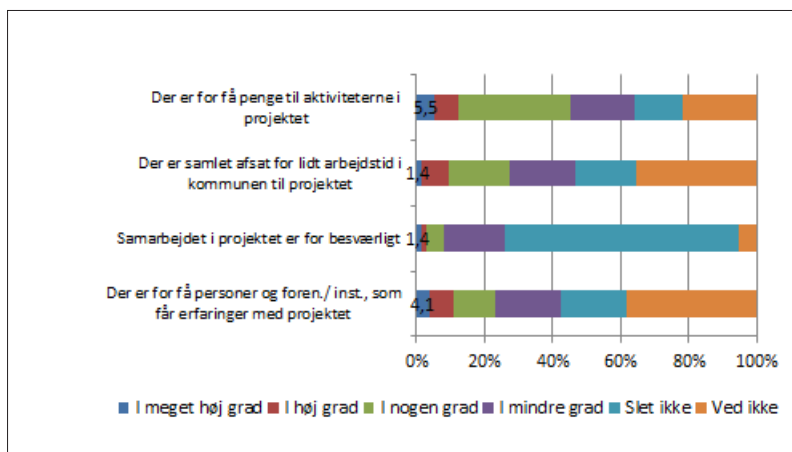
De uddybende svar fra spørgeskemaundersøgelsen sætter nogle flere ord på dette svarmønster. Mange nævner betydningen af *'den koordinerende funktion', 'at de to projektledere forbliver at have mulighed for at blande sig med os andre samarbejdspartnere', 'at der fortsat er afsat en medarbejder til at kunne varetage opgaven, at der kan bevilges økonomisk støtte i et eller anden omfang, og at man fortsat kan gøre brug af ungeambassadører', 'at der som minimum er en ansat i en konsulentfunktion med en koordinerende rolle', og 'det er afgørende, at der fortsat er meget engagerede medarbejdere, og at der er økonomisk råderum'*. Den koordinerende funktion og den økonomiske støtte fremhæves af mange som de afgørende elementer i projektet, men ungeambassadørerne og den politiske opbakning nævnes også af flere.

Figur 8. I hvilken grad har nedenstående forhold betydning for, at Fritidspas kan fortsætte (pct.)?

Omvendt giver respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen heller ikke megen tilslutning til de forestillede barrierer i forhold til projektets udvikling og fortsættelse, som de blev bedt om at forholde sig til (figur 9). Den største barriere er, efter respondenternes mening, at der er for få penge til aktiviteterne i projektet, men det er kun hver tiende respondent, som mener dette i enten meget høj grad eller høj grad. En stor del af respondenterne svarer dog 'ved ikke' på disse spørgsmål.

Figur 9. I hvilken grad har respondenterne oplevet barrierer i forhold til realiseringen af Fritidspas' formål (pct.)

Som nævnt er der mange af de interviewede, der mener, at projektet har haft stor betydning for de deltagende børn og unge samt deres familier, hvor nogle forældre også er blevet aktive i foreningsregi. Et samfundsløft antydes desuden at være muligt via projektindsatsen, fordi de unge – mener man - holdes væk fra gadehjørnerne og får såkaldte sunde interesser i stedet. Beslutningen om at Fritidspas forankres er særdeles vigtig for disse børn og unge, der møder dygtige projektmedarbejdere i en koordinerende rolle, hvor der bygges bro mellem forskellige områder i kommunen og foreningerne.

I forhold til Fritidspas' fortsættelse er det især den koordinerende funktion fra en projektleder, som tillægges stor betydning. Dernæst synes mange også, at den faglige sparring med personer med viden om udsatte børn og unge har stor betydning, selvom det efter alt at dømme ikke har haft en større rolle i projektet hidtil, men det er især de socialpædagogiske medarbejdere fra kommunen, som mener dette. Næsten samme betydning tillægges den økonomiske støtte til foreninger og institutioner, og her er det da også netop repræsentanter derfra, som fremhæver dette. Mindst betydning tillægges det, at flere foreninger og institutioner får erfaring med projektet og målgruppen. Der er således en betydelig forskel mellem de forskellige grupper, der samarbejder om projektet, på vurderingen af, hvad der har størst betydning for projektets succes i fremtiden.

Sammenfatning og forslag

Det overordnede formål med Projekt Fritidspas i Fredericia Kommune er at arbejde meto- disk med at hjælpe de udsatte børn og unge, som ikke deltager i et fritidstilbud, med at få et indhold i fritiden. Det er et tilbud til børn og unge mellem 6 og 18 år, der lever under sociale, økonomiske og/eller kulturelle forhold, som gør, at de ikke deltager i et fritidstilbud. Dette søges realiseret ved at hjælpe vanskeligt stillede børn og unge, der ikke går til en fritidsak- tivitet, med at komme i gang med en aktivitet, de har lyst til; ved give økonomisk støtte til kontingent, udstyr mv.; og ved at knytte en såkaldt ungeambassadør til bl.a. at følge barnet til og fra aktiviteten. Projekt Fritidspas blev påbegyndt medio 2011 i Fredericia Kommune.

Evalueringen har stået på over en toårig periode fra 1. januar 2013 til 31. december 2014. Evalueringen er gennemført ved en række interviews med centrale aktører i projektet, der repræsenterer eller kommer fra såvel Fredericia Kommune som idræts- og fritidsforeninger, der deltager i projektet, samt ved en mindre spørgeskemaundersøgelse, hvor alle personer, der har været involveret i realiseringen af projektet, har haft mulighed for at besvare et spørge- skema. Evalueringen er især inspireret af teori om, hvilke faktorer der er fremmede for en implementering af et projekt, samt teori om hvad der har betydning for et partnerskab mellem forskellige aktører. Evalueringen kan sammenfattes i 10 punkter, som følger nedenfor.

1. Det er lykket for projektet at opnå en fælles forståelse af baggrunden for projektet (at mange vanskeligt stillede børn og unge ikke deltager i fritidsaktiviteter) og en tilslutning til projektets mål - på tværs af foreningsrepræsentanter, kommunale ledere og kommu- nale medarbejdere. Der er dog lidt forskel på, hvordan henholdsvis de kommunale ledere og foreningslederne forklarer, at nogle børn og unge ikke deltager i foreningernes akti- viteter. De kommunale ledere mener, at den manglende deltagelse hos disse børn/unge i fritidsaktiviteter både skyldes deres baggrund og nogle fritidstilbuds (især foreningers) ekskluderende karakter. Sådan ser foreningerne imidlertid ikke på problemstillingen. De mener, at de i vid udstrækning allerede rummer disse børn og unge, og derfor synes de heller ikke, at projektet er så nytænkende, som de kommunale ledere gør. Foreningerne synes i stedet, at den manglende deltagelse i fritidslivet blandt denne gruppe af udsatte børn og unge primært skyldes utilstrækkelige ressourcer i de familier, hvor de inaktive børn kommer fra. De interviewede fra foreningerne ser også andre 'gevinster' ved projek- tet end dets primære formål i form af flere medlemmer, og peger samtidig på nogle dilem- maer, der opstår, når nogle medlemmer har andre vilkår, end de fleste af medlemmerne har.
2. Selvom viljen til at realisere projektets idé er til stede hos såvel foreningsrepræsentan- terne som de kommunale ledere og medarbejdere, ændrer projektet ikke væsentligt på det daglige virke. I foreningerne fylder det forholdsvis lidt i den samlede foreningsaktivitet, selvom hovedparten af foreningsrepræsentanterne i spørgeskemaundersøgelsen svarer, at der internt i foreningen har været et tæt samarbejde om foreningens deltagelse i projektet, og i kommunen er det ét af adskillige projekter og indsatser, som sigter på samme gruppe. Det er på den ene side en styrke ved projektet, at det så at sige ikke kræver så meget at deltage i og give sin tilslutning til, da det ikke forudsætter større ændringer i hverken

foreningerne eller den kommunale forvaltning. På den anden side kan det også være en svaghed. I de fleste af foreningerne fylder det ikke ret meget og er forankret hos én eller få personer, og deltagelsen i projektet har ikke afgørende betydning for foreningen, og det samme kan siges om den kommunale indsats i forhold til den samlede kommunale indsats i forhold til målgruppen for projektet.

3. Generelt synes de interviewede fra foreningerne, at de har de nødvendige erfaringer med at tage sig af vanskeligt stillede børn og unge. Blandt de kommunale medarbejdere med en socialpædagogisk kompetence spores dog en opfattelse af, at det kræver noget særligt at tage imod disse børn og unge, men de giver ikke udtryk for, at foreningerne og andre aktivitetsudbydere ikke evner at gøre det.
4. Projektet har en entydig kommunal forankring, og det har givetvis bidraget til den kommunale opbakning og støtte til projektet. Det kunne have resulteret i en forholdsvis bureaukratisk tilgang til samarbejdet med foreningerne og øvrige aktivitetsudbydere, fordi det er en logik, som præger den offentlige sektor, men projektet er i stedet kendetegnet ved en meget uformel og fleksibel tilgang til samarbejdet med foreningerne uden formaliserede aftaler og langsommelige kommunikations- og beslutningsgange. Det har muliggjort hurtig handling, når et barn gerne ville gå til en bestemt aktivitet. Men det kan også være medvirkende til, at projektet er blevet meget person-afhængigt, hvilket også gør det sårbart. Der er blandt alle parter på tværs af kommunen og hos aktivitetsudbydere en stor opbakning til den måde, projektet fungerer.
5. Projektet består af en lille kerne af medarbejdere med en entydig forankring i én forvaltningsenhed og et stort antal aktører, for hvem projektet kun udgør en lille del af personens, afdelingens eller foreningens aktiviteter. Netop det sidste taler for, at der er behov for en central kerne med medarbejdere, der har dette som deres primære arbejdsopgave. Det synes at være en velvalgt organisationsmodel til forskel fra en model, hvor ansvaret og fordelingen af ressourcerne er mere fordelt på flere afdelinger og mellem den kommunale og den frivillige sektor. Fra alle parter i projektet er der en positiv vurdering af den måde, projektet fungerer, og af samarbejdet generelt. De fleste peger på, at et konstruktivt samarbejde er nøglen til projektets oplevede succes. Flere er også inde på, at det har resulteret i et bedre samarbejde mellem foreninger og kommunen, og det ses ligefrem som en model for et styrket samarbejde på tværs af forvaltningsenheder. Foreningerne efterlyser dog flere økonomiske midler til at kunne støtte nogle af børnene, som er blevet medlem via Fritidspas.
6. De daglige medarbejdere af projektet tillægges en meget stor del af æren for projektets resultater. Projektlederen er meget professionel i sin tilgang, men samtidig dedikeret, hurtig og fleksibel samt stærkt personligt engageret i at hjælpe de vanskeligt stillede børn og unge til et mere aktivt fritidsliv. Projektet er også meget personafhængigt, når det gælder samarbejdet med andre kommunale enheder og samarbejdet med foreninger og andre aktivitetsudbydere. For de fleste af dem er det ikke bare en 'opgave' eller 'rolle' men en sag, som de personligt engagerer sig i. Denne stærke personafhængighed i projektet er en stor

styrke, men det kan også være en svaghed, fordi der ofte ikke vil være et større kendskab til projektet og opgaverne, hvis de involverede personer af forskellige grunde ikke mere kan deltage i projektet.

7. Såvel de interviewede som det store flertal af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen vurderer, at projektet har haft stor betydning for mange børn og unge. De interviewede nævner adskillige solstrålehistorier, som både bygger på egne oplevelser og samtaler med forældrene. Spørgeskemaundersøgelsen viser, at man især mener, at Fritidspas har betydet, at nogle børn har fået et fritidsaktivitet at gå til og derved fået et større indhold i hverdagen, der har forøget deres sundhed og trivsel. De er mere i tvivl om, betydningen deraf på det sociale plan i form af rollemodeller og nye venner.
8. De involverede i projektet mener da også, at Fritidspas har nået sine mål. Det gælder især målene om at give udsatte børn og unge bedre muligheder for at deltage i organiserede fritidsaktiviteter og at øge børnenes livskvalitet. Færre synes, at projektet er kommet i mål hvad angår udarbejdelsen af metoder til inkludering af udsatte børn og unge i fritidstilbud, styrkelse af de unges netværksdannelse samt især at øge forældreopbakningen til børnenes og de unges fritidsliv. Men nogle af de interviewede mener, at projektet kan udvikles til at omfatte en bredere gruppe af børn og unge end de socialt udsatte. Og der er også interviewede, som synes, at man i højere grad skal bruge kræfterne på de mest udsatte, der har størst behov, i stedet for at nå så mange som muligt. I forhold til aktivitetsudbyderne synes et flertal af respondenterne, at det har givet foreningen eller institutionen flere medlemmer og en bredere medlemsgruppe samt styrket samarbejdet med kommunen.
9. De interviewede og respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen mener, at alle dele af projektet – fritidsvejledningen, den økonomiske støtte og hjælpen fra en ungeambassadør – hænger sammen og har stor betydning for projektet. Men når respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen skal prioritere mellem de tre dele, er det det økonomiske tilskud til børnenes deltagelse, som flest tillægger størst betydning, dernæst ungeambassadørernes støtte til børnene og de unge, mens fritidsvejledningen lidt overraskende tillægges størst betydning af den mindste del af respondenterne. Det kan hænge sammen med, at denne del ikke er så synlig for mange af respondenterne, som de øvrige dele af projektet er.
- 10 I forhold til Fritidspas' fortsættelse er det især den koordinerende funktion fra en projektleder, som tillægges stor betydning. Dernæst synes mange også, at den faglige sparring med personer med viden om udsatte børn og unge har stor betydning, selvom det efter alt at dømme ikke har haft en større rolle i projektet hidtil, men det er især de socialpædagogiske medarbejdere fra kommunen, som mener dette. Næsten samme betydning tillægges den økonomiske støtte til foreninger og institutioner, og her er det da også netop repræsentanter derfra, som fremhæver dette. Mindst betydning tillægges det, at flere foreninger og institutioner får erfaring med projektet og målgruppen. Der er således en betydelig forskel mellem de forskellige grupper, der samarbejder om projektet, på vurderingen af, hvad der har størst betydning for projektets succes i fremtiden.

I bestræbelsen på at kvalificere det allerede meget velfungerende projekt foreslås det, at Fredericia Kommune samt foreninger og institutioner, som deltager i projektet, har fokus på følgende:

For det første er det vigtigt, at projektet får en endnu større synlighed i såvel de kommunale institutioner og blandt kommunale medarbejdere, som er i kontakt med gruppen af vanskeligt stillede børn og unge, der ikke er fritidsaktive, som i foreninger og institutioner, der organiserer idræts- og fritidsaktiviteter for børn og unge. Det tager tid at indarbejde dette og lære, hvordan Fritidspas fungerer, og hvordan man kan hjælpe disse børn og unge.

For det andet anbefales det, at projektet fastholder en central kerne af medarbejdere, som har et stort overblik over fritidsaktiviteter i kommunen, har erfaring med at snakke med børnene og de unge og deres familier om, hvad de kan tænke sig at gå til, samt har erfaring med, hvilke foreninger eller andre aktivitetstilbud, der er gode til at tage imod disse børn og unge. Men det anbefales også, at der er flere som får erfaring med og kendskab til dette arbejde, så projektet ikke er alt for sårbart i forhold til udskiftninger i bemanningen.

For det tredje anbefales det, at projektet fastholder den uformelle og meget fleksible samarbejdsform uden for mange formalia og tunge kommunikations- og beslutningsgange. Samtidig kan det være nyttigt at projektet selv samler op på erfaringerne og beskriver disse i fx forskellige eksempler på, hvordan samarbejdet kan foregå, som foreninger og medarbejdere kan læse for bedre at forstå, hvordan projektet fungerer.

For det fjerde anbefales det, at projektet i højere grad identificerer foreninger og institutioner, som er engageret i at hjælpe disse børn og unge, og som fungerer på en måde, der er fremmede for samarbejdet, og for at børnene og de unge falder til og bliver glade for aktiviteten. Projektet bør således overveje, om et tættere samarbejde med en mindre gruppe af dedikerede foreninger og institutioner kan udvikles, uden at det på nogen måde svækker muligheden for et samarbejde med andre foreninger og aktivitetstilbud, når det er aktuelt.

For det femte anbefales det, at projektet arbejder på yderligere at kvalificere ung-til-ung delen i projektet (ungeambassadører). Dels ved at samle op på, hvilke sider ved denne del, som fungerer bedst og har størst betydning, dels hvordan man kan kvalificere rekrutteringen af unge dertil samt kvalificere de unge til opgaven.

For det sjette anbefales det, at der følges op på, hvor mange af børnene og de unge, som får 'anvist' en fritidsaktivitet, der fortsat er aktiv i foreningen eller institutionen fx et halvt år, et år og to år efter, at de begyndte på aktiviteten. Samt at gennemføre uformelle samtaler med nogle af børnene og de unge for at høre deres vurdering af, hvorfor de stadig er fritidsaktiv, eller hvorfor de er stoppet med aktiviteten.

Litteratur

- Det Kriminalpræventive Råd (2012). *Mentor- og fritidsindsatser. En guide til den gode indsats*. Køge: MercoPrint.
- Holmboe, L. (2012). *Inkluderende mentorering – at skabe sig en verden at leve i*. Roskilde: Institut for Miljø, Samfund og Rummelig forandring.
- Høyer-Kruse, Jens; Thøgersen, Malene; Støckel, Jan Toftegaard og Ibsen, Bjarne (2008): *Offentlige-frivillige partnerskaber omkring børn og fysisk aktivitet*. Movements 2008: 8. Institut for Idræt og Biomekanik. Syddansk Universitet.
- Ibsen, Bjarne, Simovska, Venka og Larsen, Henrik M. (2012). *Tilgængelighed til og deltagelse i idræt blandt børn og unge på Vesterbro*. Movements 2012: 8. Institut for Idræt og Biomekanik. Syddansk Universitet
- Ibsen, Bjarne; Thøgersen, Malene og Levinsen, Klaus (2013). *Kontinuitet og forandring i foreningslivet*. Movements 2013: 11. Institut for Idræt og Biomekanik. Syddansk Universitet.
- Ibsen, Bjarne (2014). Uddannelse og kvalificering i det frivillige arbejde. I Lars Skov Henriksen og Torben Fridberg (red.). *Udviklingen i frivilligt arbejde – 2004 – 2012*. SFI – Det nationale forskningscenter for velfærd. Side 191 – 233.
- Ibsen, Bjarne; Pilgaard, Maja; Høyer-Kruse, Jens og Støckel, Jan Toftegaard (2015). *Pigers idrætsdeltagelse*. Movements 2015: 1. Institut for Idræt og Biomekanik. Syddansk Universitet.
- Kvale, Steinar: *Interview. En introduktion til det kvalitative forskningsinterview*. Hans Reitzels Forlag, København 2008.
- Lundquist, L. (1987). *Implementation Steering. An Actor-Structure Approach*. Lund: Studentlitteratur.
- Oxford Research: *Evaluering af forsøg med fritidspas til udsatte børn og unge*. Servicestyrelsen 2009.
- Pestoff, V.A. (1995). *Citizens as Co-producers of Social Services in Europe. From the Welfare State to the Welfare Mix*. Stockholm University, School of Business. Research Report 1995, 1.
- Rasmussen, Pernille Vibe (2008). *Foreninger og integration: Undersøgelse af foreningers vilkår for integrationsarbejde i Københavns Kommune*. Movements 2008: 7. Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Storm, Louise Kamuk; Madsen, Simon og Ibsen, Bjarne (2012). *Evaluering af projekt Grib chancen*. Movements 2012:3. Institut for Idræt og Biomekanik. Syddansk Universitet.
- Vedung, E. (1997). *Public Policy and Program Evaluation*. New Brunswick: Transaction Publishers.
- Østerlund, Karsten; Ryding, Kamilla og Jespersen, Ejgil (2014): *Idræt, fritid og helbred for mennesker med funktionsnedsættelse*. Movements 2014:9. Institut for Idræt og Biomekanik. Syddansk Universitet.

Bilag 1. Interviewguide

Disposition for interviews

1. Præsentation

- a. Vi præsenterer os
- b. De interviewede præsenterer sig

2. Formålet med interviewene:

- a. at få de forskellige parters oplevelser af og erfaringer med projektet
- b. med særlig fokus på samarbejdet mellem dem som deltager i projektet

3. Hvad er jeres rolle i projektet?

Her skal vi have de interviewedes egen fortælling om,

- a. hvordan de er involveret i projektet
- b. hvor meget de er involveret i projektet

Ud fra dette skal vi forsøge at få de interviewede til at besvare de efterfølgende spørgsmål. Men det fungerer som regel bedst, hvis det kan tage udgangspunkt i det, som de selv fortæller i begyndelsen.

4. Hvor meget har det fyldt i jeres 'organisation' (forvaltning, institution, forening mv.)

- a. Hvem og hvor mange har engageret sig deri.
- b. Er det hele 'organisationen' eller bare en person eller to, der har engageret sig deri

5. Hvor vigtigt synes i, at projektet er?

Det handler her om at indkredse, hvor meget man i den pågældende 'organisation' tillægger projektet betydning. Hvor meningsfyldt projektet er for 'organisationen'

- a. Er det noget man er engageret i og prioriterer frem for andre formål og aktiviteter.
- b. Hører projektet til blandt 'organisationens kerneopgaver eller er det i periferien af organisationens formål og aktiviteter

6. Hvad har projektet betydet for jer?

Her skal vi forsøge at indkredse, hvordan deltagelsen i projektet har påvirket og haft indflydelse på organisationen.

Hvad har I fået ud af samarbejdet?

- a. Har foreningerne fx fået flere medlemmer
- b. Har I lært noget deraf?
- c. Har I fået øjnene op for sider af børns og unges fritidsliv og sociale forhold, som I ikke havde tidligere?

7. Hvordan har samarbejdet fungeret?

- a. Hvem har I samarbejdet med?
- b. Har I deltaget i fælles møder om projektet?
- c. Hvem har I især haft udbytte af at samarbejde med?
- d. Hvad har I især fået ud af samarbejdet?
- e. Har der været barrierer mod samarbejdet, som har gjort det svært?
- f. Kunne I ikke lige så godt gøre det selv?

8. Har I den fornødne viden og erfaring til at deltage i projektet?

- a. Kræver projektet noget særligt af medarbejderne / de frivillige – viden, erfaringer, personlige kvalifikationer?
- b. Har I skullet 'opkvalificere' jer for at deltage i projektet?

9. Vi I fortsætte samarbejdet, når projektet ophører og der ikke mere findes en 'projektleder' til at koordinere og pengene til projektet evt. ophører?

10. Hvordan vil du vurdere projektet og dets fremtid ud fra de erfaringer du nu har gjort med projektet?

Bilag 2. Spørgeskema

Spørgeskema til evaluering af "Projekt Fritidspas" Fredericia Kommune

Dette spørgeskema vedrører dit kendskab til og din vurdering af "Projekt Fritidspas" i Fredericia Kommune.

Spørgeskemaet indeholder spørgsmål om syv emner: 1) Din tilknytning til projektet, 2) dit kendskab til projektet, 3) din vurdering af og erfaringer med projektet, 4) din vurdering af projektets mål, 5) din vurdering af barrierer i projektet, 6) din vurdering af projektets forankring samt 7) din vurdering af projektets betydning for den forening eller institution, du er tilknyttet.

1. Din tilknytning til projektet

1.1. Hvordan har du været tilknyttet "Projekt Fritidspas"?

Svarmuligheder: "Jeg har været tilknyttet...":

- Som ansat i forvaltningen i Fredericia Kommune
- Som fagperson i Fredericia Kommune
- Som leder i en forening eller institution
- Som instruktør eller træner i en forening eller institution
- Andet; angiv

Hvilken rolle og hvilke opgaver har du haft i projektet? Beskriv din rolle og dine opgaver:

1.2. Ud fra dine erfaringer med projektet, hvilken betydning tillægger du projektet i forhold til at give børn, der ikke er aktive i fritiden, en mere aktiv fritid?

Svarmuligheder:

- Stor betydning
- Nogen betydning
- Mindre betydning
- Lille betydning
- Ved ikke

2. Dit kendskab til projektet

2.1. Hvor ofte er du i berøring (samarbejde med, kontakt til m.v.) med "Projekt Fritidspas"?

Svarmuligheder: "Jeg er i berøring med det":

- Dagligt eller næsten hver dag
- En gang om ugen
- En gang om måneden
- Få gange om året
- Sjældnere

2.2. Hvordan er dit kendskab til projektets mål og idé?

Svarmuligheder: "Mit kendskab til projektets mål og idé er":

- Meget indgående
- Indgående
- Mindre indgående
- Slet ikke indgående
- Ved ikke

3. Din vurdering af og erfaringer med projektet

3.1. Hvis du tænker på tætheden i samarbejdet om projektet, hvordan vil du så karakterisere samarbejdet i det seneste år mellem kommunen og foreningen/institutionen, du er tilknyttet? (Besvares kun af aktivitetsudbydere).

Svarmuligheder: "Jeg vil karakterisere samarbejdet som":

- Meget tæt
- Tæt
- Mindre tæt
- Slet ikke tæt
- I tvivl/ved ikke
- Har ikke forudsætning for at svare

3.2. Hvis du tænker på tætheden i samarbejdet om projektet, hvordan vil du så karakterisere samarbejdet i det seneste år internt i den organisation (kommunen, foreningen eller institutionen), som du er tilknyttet?

Svarmuligheder: ”Jeg vil karakterisere samarbejdet som”:

- Meget tæt
- Tæt
- Mindre tæt
- Slet ikke tæt
- I tvivl/ved ikke
- Har ikke forudsætning for at svare

3.3. Hvis du tænker på kvaliteten af samarbejdet (fx at samarbejdet fungerer konstruktivt, og at I når jeres mål), hvordan vil du så karakterisere samarbejdet om projektet i det seneste år mellem kommunen og foreningen eller institutionen, som du er tilknyttet? (Besvares kun af aktivitetssudbydere).

Svarmuligheder: ”Jeg vil karakterisere samarbejdet som”:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Mindre tilfredsstillende
- Meget utilfredsstillende
- I tvivl/ved ikke
- Har ikke forudsætning for at svare

3.4. Hvis du tænker på kvaliteten af samarbejdet (fx at samarbejdet fungerer konstruktivt, og at I når jeres mål), hvordan vil du så karakterisere samarbejdet om projektet i det seneste år internt i den organisation (kommunen, en forening eller en institution), som du arbejder i?

Svarmuligheder: ”Jeg vil karakterisere samarbejdet som”:

- Meget tilfredsstillende
- Tilfredsstillende
- Mindre tilfredsstillende
- Meget utilfredsstillende

- I tvivl/ved ikke
- Har ikke forudsætning for at svare

3.5. *Hvilken betydning har "Projekt Fritidspas" haft for de børn og unge i projektet, du har kendskab til?*

Svarmuligheder: "Projektet har haft":

- Rigtig stor betydning
- Stor betydning
- Mindre betydning
- Lille/ingen betydning
- Ved ikke

3.6. *På hvilken måde har "Projekt Fritidspas" haft en betydning for de deltagende børn og unge?*

Svarmuligheder: (angiv hhv. stor betydning, nogen betydning, mindre betydning, lille betydning eller ved ikke ud for hver påstand):

- De har fået en fritidsaktivitet at gå op i
- De har fået nye venner
- De har fået rollemodeller
- De har fået større indhold i hverdagen/fritiden
- Deres sundhed og trivsel er forøget
- Andet; angiv

4. Din vurdering af projektets mål

4.1. *Målene for projektet har været tydelige.*

- Svarmuligheder:
- Helt enig
- Enig
- Hverken enig eller uenig
- Mindre enig
- Uenig
- Ved ikke

4.2. *Projektet har opfyldt sit mål om at øge andelen af udsatte børn og unges deltagelse i fritidstilbud?*

Svarmuligheder:

- Helt enig
- Enig
- Hverken enig eller uenig
- Mindre enig
- Uenig
- Ved ikke

4.3. Projektet har opfyldt sit mål om at styrke udsatte børn og unges netværksdannelse.

Svarmuligheder:

- Helt enig
- Enig
- Hverken enig eller uenig
- Mindre enig
- Uenig
- Ved ikke

4.4. Projektet har opfyldt sit mål om at øge udsatte børn og unges livskvalitet.

- Svarmuligheder:
- Helt enig
- Enig
- Hverken enig eller uenig
- Mindre enig
- Uenig
- Ved ikke

4.5. Projektet har opfyldt sit mål om at sikre en øget forældreopbakning til børnene/de unges fritidsliv.

Svarmuligheder:

- Helt enig
- Enig
- Hverken enig eller uenig
- Mindre enig
- Uenig
- Ved ikke

4.6. Projektet har opfyldt sit mål om at udarbejde metoder til inkludering af udsatte i fritids-tilbud.

Svarmuligheder:

- Helt enig
- Enig
- Hverken enig eller uenig
- Mindre enig
- Uenig
- Ved ikke

5. Din vurdering af barrierer i projektet

5.1. *Hvilke barrierer har du oplevet i forbindelse med "Projekt Fritidspas"? Svarmuligheder: (angiv hhv. helt enig, delvis enig, hverken enig eller uenig, mindre enig, uenig ud for hver påstand):*

- Der er for få penge til aktiviteterne i projektet
- Der er samlet afsat for lidt arbejdstid til projektet i kommunen
- Samarbejdet i projektet er for besværligt
- Der er for få personer og foreninger/institutioner, som får erfaringer med projektets mål og aktiviteter
- Andet; angiv

6. Din vurdering af forankring af projektet

6.1. *Hvilke forhold mener du har betydning for, at projektet kan fortsætte efter projektets afslutning?*

Svarmuligheder (sæt kryds ud for stor betydning, nogen betydning, lille betydning, ingen betydning, ved ikke):

- Økonomisk støtte til foreninger og institutioner, som tager imod de anviste børn og unge
- Den koordinerende funktion fra en projektleder
- Faglig sparring med personer med viden om den gruppe børn og unge, som projektet tager sigte på
- Flere foreninger og institutioner får erfaring med projektet og målgruppen for projektet
- Andet; angiv

6.2. *Hvilke forudsætninger er ifølge din mening afgørende for, at projektet kan fortsætte?*
Svarmuligheder: (åben svarkategori).

7. Din vurdering af projektets betydning for foreningen/institutionen

Hvilken betydning har ”Projekt Fritidspas” haft i din forening/institution? (besvares kun af aktivitetsudbydere).

Svarmuligheder: (angiv hhv. helt enig, enig, både enig og uenig, uenig, helt uenig ud for hver påstand):

- Vi har fået flere medlemmer/deltagere
- Vi har fået en bredere medlemsskare
- Vi har fået erfaringer med at arbejde med udsatte børn og unge
- Vi har fået et tættere samarbejde med kommunen
- Vi har fået et bedre samarbejde med kommunen
- Andet; angiv

Bilag 3. Ungeambassadørordningen

I Projekt Fritidspas er én af de handlemuligheder, der kan sættes i spil i forhold til at hjælpe udsatte unge i gang med en fritidsaktivitet, tilkoblingen af en ungeambassadør. Dette tiltag iværksættes typisk, når oplevede barrierer i forhold til deltagelse i en aktivitet kræver mere, end hvad selve fritidsvejledningen med den voksne fagprofessionelle og af kommunen ansatte fritidsvejleder kan imødekomme. Ungeambassadørordningen er projektets mulighed for at handle ude i selve arenaen med støtte tilkoblet.

Projektet har en database med ungeambassadører, og matchet mellem ung og ungeambassadør foretages ud fra kriterier som fx køn, etnicitet, alder og aktivitetserfaring. Ungeambassadørordningen er organiseret således, at den kan betegnes som en følgeordning, hvor den unge hentes på barnets bopæl, og derpå følges til aktiviteten, hvor ungeambassadøren er til stede/med i aktiviteten, og når aktiviteten er afsluttet følges de hjem igen. Relationen er overvejende en-til-en.

